

SLOVENSKI PRIJATEL.

Izhaja enkrat
v mesecu.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja na leto
4 fl. po pošti.

Št. 7.

15. julija 1861.

X. tečaj.

Pridiga za 10. pobinkošno nedeljo.

„Kdor se povišuje, bo ponižan“. Luk. 18, 14.

V v o d.

Življenji sv. Ignacija se bere, da se je hotel ta svetnik enkrat iz Jeruzalema v svojo domačo deželo čez morje prepeljati. Dve barki ste ravno pripravljene čakale, da bi se odpeljale, ena velika in terdna, druga pa majhna in borna. Sv. Ignaci hoče na večo stopiti, ali gospodar te barke mu brani in še norca si dela iz njega rekoč: da svetniki se lahko na razgernjenem plajšu po morju peljajo; sv. Ignaci je bil prisiljen, na manjšo barko iti. Ali kaj se zgodi. Velika in bogato nabasana barka utone, majhna in borna se pa srečno do domačega kraja pripelja. — Kakor te dve barki se mi tudi današnja evangeljska prigodba zdi. Farizej pride v tempelj nabasan dobrih del, pa tudi prevzetnega serca, in glejte, njegovo molitev Bog zaverže; grešnik je prišel, grešnik je šel, njegova barka je utonila. Colnar pride, velik grešnik scer, pa ponižnega serca, se zgrivano obtoži svoje krivičnosti, in glejte, njegova molitev je uslišana, grešnik je prišel, pravičen se nazaj verne na svoj dom, njegova barka se je srečno peljala. Učimo se od farizeja, gerde prevzetnosti se varovati, učimo se od colnarja, lepo ponižni biti. To bo tudi zapopadek moje sedajne pridige. Bog nam vodi naše misli, da resnico spoznamo, in se je zvesto poprimemo; vi pa poslušajte!

Razlaga.

„Vse, kar je na svetu, je poželjenje oči, poželjenje mesa in napuh življenja“, pravi sv. Janez, in to je resnica. Pervi greh, ki se je zgodil, je bil napuh, po katerem so se hudobni

angeli v nebesih zoper Boga prevzeli; in prvi greh, s katerim je bil svet oskrunjen, je bil zopet napuh, po katerem sta Adam in Eva želela Bogu enaka biti in prepovedan sad jedla; in od tiste dobe se je napuh med človeški rod zaplodil in jel korenine poganjati; ni ga človeka, kateri bi bil prazen vse prevzetije; le ta je razloček, da eden na to, drugi na drugo vižo se prevzetuje in nečimurne časti išče. Eden se baha svojega premoženja, drugi svoje telesne postave in lepote; eden svojega imenitnega rodú ali stana, drugi svoje prebrisane glave in umetnosti; eden, da je močen, ena, da je lepo oblečena; eden, da zna lepo peti; drugi, da svoje delo bolj zastopi; eden, da je pobožen; drugi, da je daleč po svetu prišel in si veliko poskusil. In tako bi vam lahko še sto sort napuha naštel; ja najdejo se, ki nič dobrega nimajo na sebi, pa vender se napihujejo, da sami in drugi ne vejo, zakaj? Čudno in skorej neverjetno je, da eni se še clo svojih hudobnih del hvalijo; napuhnjeni farizej se je hvalil, da ni razbojnik; današnji dan se pa marsikteri hvali, da se pri tepenji nobenemu premagati ne dá; farizej se je hvalil, da ni krivice storil; sedajni kristjani pa se neumno hvalijo, če jim kaka krivica po sreči izide, ce so koga prav zvijačno goljfali in namazali. Farizej se je hvalil, da ni prešestnik; med nami pa ni kaj novega, da se zapeljivci bahajo, koliko so že nedolžnih duš zapeljali. Farizej se je hvalil, da se tako terdo posti; pijanci današnjega dneva pa se hvalijo, koliko ga znajo popiti in brez pijanosti prenesti; farizej se je hvalil, da je tako zvest pri odrajtanju desetine; zdaj pa marsikterega srečaš, ki se mu dobro in hvalevredno zdi, deželski ali duhovski gosposki pri davkih pritergati. In takih neumnežev je še vec med nami, hujsih, kakor farizej današnjega evangelja, ki se po besedah svetega Pavla hvalijo svoje sramote, to je tega, cesar bi jih imelo le sram biti. Toda poglejmo zdaj, ali kaj imamo uzroka, se napihovati. Jez ne recem kaj od tistih malopridnežev, ki se svojih grehov hvalijo; oni se sami obsodijo in si zanicevanje postenih nakopljejo; tudi od tistih ne govorim, ki nicesar dobrega nimajo; njih prevzetnost je neumna in smeha vredna; podobni so norim ljudem, ki se v svoji zmoti za cesarje imajo, dokler so nar

veči reveži; pa k tistim se obrnem, ki na videz vsaj kaj dobrega ali lepega na sebi imajo in s tem se prevzetujejo, pogledjmo, ali je pametno njih ravnanje. Nar prej vi pristopite, ki vas posvetno blago napihuje, da se sami ne poznate in druge po strani gledate: „Kaj imate, česar niste prejeli; zakaj se toraj hvalite, kakor bi prejeli ne bili?“ Hvaležni bodite proti Bogu, da je vam več dal, kakor drugim, in Njemu vso čast in hvalo dajajte; ravno kakor bi si kdo od koga drugega lepo suknjo sprosil in ž njo se košatil, tako se tudi vi s ptujim, namreč božjim blagom prevzetujete in Bogu dolžno čast jemljete. Bojte se toraj, ker Bog vas more nagloma ob vse pripraviti, na kar se tako ošabno zanašate; pomislite, kaj bo po smerti; Bog vam bode posojeno suknjo vašega premoženja spet slekel, nagi bote šli iz sveta, kakor ste prišli, potem pa vas čaka ojstra rajtenga, ki bo za toliko hujša, kar ste na zemlji več premogli.

Pristopite tudi vi, ki za telesnih lastnost del se napihujete, zavolj terdne in lepe postave, ali rudečih lic; le čakajte, da vas kaka bolezen obide, ali starost zaleze, ali bleda smert; takrat vas ne bo mikalo več, se tako pogosto v zerkalu ogledovati, zakaj, kakor seno na travniku, bo vaše lice zvenelo, in ostudna gniloba se vašega života lotila bo. Elizabeta španska kraljica je bila naj lepša roža cele španske dežele; še vsa mlada umerje, njeno truplo pa v neko drugo mesto prenesejo pokopat. Prej pa ko jo v jamo spravijo, še enkrat mertvaško trugo odprejo; pa tak smrad iz nje puhti in tako neznano se kraljica spremenjena prikaže, da vsi pogledavci samega strahu zbežijo. Le en sam je obstal in si to k sercu vzel, zapustil je kraljevski dvor in začel spokorno živeti, postal je velik svetnik božji, na katerem se ponižnost posebno lepo sveti. — Pristopite tudi vi, ki se zavolj prebrisane pameti in učenosti napihujete; glejte, Salomon je bil nar modrejši, kar jih je živelo na svetu, pa vendar je na koncu svojega življenja spoznal in obstal, da je vse pod solncom gola nečimurnost in teža duha; hočete v resnici modri biti, ponižujte se; ravnajte kakor neki ajdovsk modrijan, ki so ga barali, koliko da zna in vé? On pa je odgovoril: „Le to samo vem,

da ničesar ne vem!“ Ako se pa zavolj svoje razumnosti in zbrihnosti prevzetujete, ravno s tem na znanje dajete, da ste kratke pameti. Pristopite še vi, ki zavolj drugih lepih in hvalevrednih darov ali lastnost se prevzetujete; od kod pa imate vse to? Mar ne od Boga, Očeta svetlobe, od kterega vsak dober dar pride? Kaj toraj še delate, kakor bi kaj vašega bilo?

Nar več pravice, štimali se, imajo še oni, ki so lepega obnašanja, pobožni in polni dobrih del. Pa če premislimo, da sami iz sebe ničesar ne zamoremo, ako nam božja gnada na pomoč ne pride, in da so naše tudi nar boljše dela še oskrunjene in le na pol storjene, nimamo zares za česar del se napihovati; bodi pa tudi, da naše dela Bogu dopadejo, kakor hitro se jih pa hvalimo, postanejo Bogu zoperne, in zgubimo vse zasluženje tajistih. Karkoli toraj dobrega na sebi zapazimo, karkoli hvalevrednega, ta resnica se ne da tajiti, da vse je le od Boga, ne pa od nas, da toraj le božjemu imenu vsa čast in hvala gre. „Kdor Bogu svoje dobre dela našteje, mu le to našteje, kar je Bog v njem storil“, pravi sv. Avguštín. S tim pa pride v versto prevzetnega farizeja, ki je z ošabnim jezikom Bogu oponašal, kar je dobrega doprinesel. Če toraj že zavolj dobrega, kar je nad nami, ni uzroka se napihovati, še manj pa zavolj slabih del. Oj, ko bi vi spoznali, kakšna gerdoba je greh, kakšna sramota! Bodi si kralj ali cesar, ako si grešnik, si zanicevanja vreden! Zdaj mi pa povejte, ali nismo vsi grešniki, veliki grešniki? kje ostane tedaj naša čast? kje naša hvala? Le jokati bi se imeli čez našo slepoto, da pri vsem svojem grešnem stanu vendar se še toliko obrajtujemo in prazne castí želimo.

Vse drugače je mislil svetnik, od kterega sem vam prej povedal, da se je pri grobu kraljice spreobernal. Neko noč v neki hiši leži, zraven njega je ležal še drug tovarš, kteri je celo noč prekašloval, namesto na tla, pa brez vedenja v svetnikovo oblicje plaval; zjutraj se zbudí in svetnika zagleda vsega opljuvanega; hitro ga prosi, da bi mu ne zameril; svetnik mu pa rece: „Nisi mogel bolj pripravnega kraja najti, kamor bi plaval, kakor moj obraz“.

Živo popisuje brumni Job človeško revščino, rekoč: „Človek od žene rojen le malo časa živi, je z veliko težavami obložen, bo poteptan kakor roža in zgine kakor senca“. In zares, če človeško življenje le količkaj premislimo, moramo te besede poterditi. Kaj je človek drugega, kakor kup gnoja, s snegom zakrit? Prisije solnce in raztaja sneg, in znotrajni gnoj se več zakrivati ne dá. Kamur se ozre, povsodi se mu gola revščina in siromaštvo pokaže, z neštevilnimi grehi obložen, potlačen pod butaro umirajočega trupla, zapleten v razne zmote in borne skerbi, vsakterim nevarnostim izpostavljen, od vseh strani stiskan, zdihuje pod stoterimi britkostmi, nadleževan od neštevilnih potreb, nagnjen k vsemu hudemu in nezmožen za vse dobro. Danes živi in kakor roža cvetli, jutre umerje in zgine, nič ga ni drugega, kakor peščica praha in pepela, — to si ti človeče, ti. Kako se toraj upaš se prevzetovati? Na kaj se opera tvoja ošabnost? Reven berač hočeš za kralja veljati, červ za kaj imenitnega. O žalostna zmota, gerda laž in goljfiija, po kateri sebe in druge zapeluješ, da bi te za kaj imeli, dokler nič nisi.

Upam, da zdaj živo spoznate, da nimamo nobenega uzroka se napihovati; res neumni bi bili in pravi lažniki. Poglejmo Večno resnico, Jezusa Sina božjega; On, ki je Bog od Boga, luč od luči, veličastni in vsegamogočni kralj nebes in zemlje, je našo borno natoro na sebe vzel, se kakor majhno dete jokaje rodil in v vednem sromaštvu in zaničevanju 33 let živel med nami, na slednje se je še pustil kakor razbojnik na križ pribiti in je svoje sveto, brezmadežno življenje v največi sramoti sklenil. Oj kako nas Njegov lep zgled osramotuje! On tako imeniten, tako časti vreden, zraven pa tako ponižen; mi pa tako borni, tako zaničljivi, zraven pa tako napuhnjeni! Zatoraj uči se človek, sam sebe poniževati, uči se pepel, sam sebe zaničevati. Uči se človek od svojega Boga, zakaj On je ponižen iz vsega serca.

Ja moji ljubi! ponižnosti nam je silno treba, da Bogu dopademo; „zakaj Bog prevzetnim se zoperstavlja, ponižnim pa svojo gnado daje“. Prevzetni farizej je šel hujši iz tempeljna, kakor je prišel; ponižni colnar pa je gnado božjo prejel. Zatoraj pravi Bog po sv. Bernardu: „Ko bi se ti, o

človek, prav spoznal, kako bi se sebi gnusil in Meni dopadel. Ker pa pa sam sebe ne poznaš, si sebi ljub in Meni zopern. Ali pritekkel bo čas, ko ne boš ne sebi ne Meni ljub. Meni ne boš dopadel, ker si grešil; sebi, ker boš kazni svojega dopadenja na sam sebi v večnem plamenu terpel; samo hudič, ki je iz nar svetlejšega angela nar strašnejši zlodej postal, se bo radoval nad tvojo prevzetnostjo, zakaj njega razveseljuje gledati tovarše“. Oj naj te njegov žalostni zgled ponižnosti učí! Zakaj če je napuh angela tako globoko zagreznil, kam bo pa tebe pripeljal, ki si le prah in pepel? Zatoraj pravi sv. Avguštín: „Ponižnost dela ljudi angelom podobne, napuh pa dela iz angelov hudiče“. In sv. Bernard: „Napuh treši iz nebeških višin v nar globejo globočino, ponižnost pa vzdiguje iz globočine na višavo. Angelj je padel po prevzetnosti iz nebes dol v pekel, človek pa hodi po ponižnosti proti nebesom“.

Zamerčaj si toraj sledeče nauke za svoje zaderžanje, kakor vodilo ponižnosti. 1. Nikar visoko ne letaj v svojih mislih, ampak bodi ponižnega serca; ne bodi ti veliko mar za posvetno čast in nečimerno hvalo, ampak to bodi tvoja prva skerb, da Bogu dopadeš in si dobro vest ohraniš. „Kdor visoko leta, le prerad nizko obsedi“. Le toliko veljaš, kolikor te Bog obraja, ne pa ljudje. „Bratje, nikar si visokih reči ne domišljujte, ampak nizkih se deržite“, pravi sv. Pavl. 2. Nikolj ne govori, da bi te ljudje po tvojih besedah za kaj imenitnega imeli in više spoštovali; modrejše je tiho djati, kakor se bahati; bahača vsak pameten človek zaničuje; le prazen sod dá glas od sebe, če poterkaš na-nj; ravno tako tudi človek, ki rad od sebe marnje, prazno glavo in serce razodeva. Zatoraj je stari Tobija svojemu sinu ta zlati nauk dal: „Ne pripusti nikoli, da bi kdaj napuh v tvojih mislih ali besedah gospodaril, zakaj v njem se pričinja vsaka gonoba“. 3. Ne nosi se visoko, ne zaničuj koga, noben berač ti ne bodi preboren. Prazen klas se rad povzdiguje, v katerem pridnega zernja ni; tako tudi človek, ki malo velja, glavo visoko nosi. Kako bi te enkrat sram bilo na sodbi viditi tiste, ki jih zdaj zaničuješ, visoko pred seboj povišane, sebe pa njim podložnega. „Nevarno je, se le enemu samemu predpostaviti“, pravi Tomaž Kempčan, nikoli pa ni napčno, se za

vsemi drugimi postavljati“. 4. Ne išči pri svojih dobrih delih človeške hvale, da te ne zadene beseda Jezusova: „Oni so že prejeli svoje plačilo“; ampak kar je nar več mogoče, na skrivnem jih stori, Bog bodi tvoja priča, On, ki tudi na skrivnem vidi, ti bo povernil. 5. Ako kaj dobrega na sebi vidiš, ne napihuj se, ampak reci z brumuim Davidom: „Ne meni, ne meni, ampak Tvojemu svetemu imenu gre hvala“: tako si boš božjo milost ohranil in se novih dobrot vrednega storil. 6. Ako si pa grešil, pusti se ponižno posvariti; kdor posvarjenje voljno prejme, kaže, da se spozná, in to je prva stopinja k poboljšanju. To pa bodi nam vsem globoko v serce vsajeno, da pred Bogom nič drugega nismo, kakor grešniki, zaničevanja vredni, pa usmiljenja potrebni, le nikar ne ponosite se svoje poštenosti ali pobožnosti, nikar se sami za pravične ne imejte; s tem bi si vrata milosti božje zaperli in Boga silili, vas pogubiti; ampak kakor ponižni colnar se tudi mi na svoje grešne persi terkajmo in recimo: „Bog bodi milostljiv meni ubogemu grešniku“. Tako bomo tudi mi kakor on obilno usmiljenja dosegli in grehov odvezani veselega serca se vernili na svoj dom.

S k l e p.

Jezusa, našega nebeškega učenika so enkrat njegovi učenci pobarali, kateri je nar večji v nebeškem kraljestvu? In kaj je Jezus odgovoril? Postavil je nedolžnega otroka v sredo njih in jim je djal: „Ako ne bote, kakor otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo. Kdor se pa ponižuje kakor eno teh malih, ta bo nar večji v kraljestvu božjem“. Oh nebeški učenik, prave ponižnosti učenik, ljubi Jezus! ki si bil ponižen iz serca, daj tudi nam to gnado, po otroško se poniževati, da bomo v tvojem kraljestvu povišani tiste prečudne časti deležni, ki jo ti deliš, ki nikolj ne mine. Amen.

Pridiga za 11. pobinkoštno nedeljo.

(Hudoba je nečist jezik; gov. A. P.)

„In on je prav govoril“. (Mark. 7, 35.)

V v o d.

„Pridite k meni, ki ste revni in s težavami obloženi, in jaz vam bom pomagal“, tako je klical Jezus Kristus. Zatoraj so k Jezusu hodili reveži in siromaki vse sorte; tisti pa, ki niso sami hoditi mogli, so naprosili dobre ljudi, naj jih peljejo k Jezusu. Prišli so bolni, odšli so zdravi, prišli so žalostni, odšli so veseli. Tudi današnje sv. evangelje nam pripoveduje kaj takega. Pripeljali so k Jezusu siroto, ki ni slišal in ni znal govoriti. Pa glejte, Jezus ga vzame na stran, se dotakne njegovih ušes in njegovega jezika, pogleda v nebo, zdihne in zakliče: Efeta, to je, odpri se, — in odperle so se mu ušesa, in razvezal se mu je jezik: „Govoril je prav“.

Mi nismo take sirote, da bi ne znali govoriti, Bog nam je dal jezik in mi govorimo prav. Oh Bog daj, da bi tudi vselej govorili po volji božji! Pa velikokrat obračamo ta veliki dar božji narobe, mi ne govorimo prav, ne po volji božji. Z jezikom žalimo Boga, ki nam je dal jezik. On ga nam je dal posebno, da oznanujemo čast in hvalo božjo, in da govorimo za čast, srečo in zveličanje svojega bližnjega. Pa velikokrat se godi vse to narobe: z jezikom žalimo Boga, in pohujšujemo bližnjega. Ne bom danes od vseh grehov govoril, ki jih doprinašamo z jezikom, le enega bom v misel vzal, le od enega greha bom govoril, od greha, ki se tako pogostoma med nami doprinaša, Boga tako močno žali in ljudi toliko pohujšuje, in to so nesramni govori, ki se med nami razlegajo. Sv. apostel Pavl pravi: „Vsaka nesramnost pa in nečistost naj se med vami clo ne imenuje, kakor se svetim spodobi“. Poslušajte toraj moj današnji nauk od nečistih jezikov; pokazal vam bom, da so nečisti jeziki prava hudoba med nami; pripravite se!

Razlaga.

Kolikor večja je hudobija, kolikor hitreji in globokeji se v duši vkorenini, kolikor teži je, jo spet zapustiti in popboljšati, toliko hudobniši tisti dela, kdor takih pregreh še druge uči in jih vanje zapeljuje. Nobeno govorjenje pa, ne preklinovanje, ne pridušanje in zarotovanje, ne opravljanje in podpihovanje toliko pohujšanja in zapeljevanja ne stori, kakor nečisti jezik. Zakaj nečisti jezik ni zadovoljen, da le sam svoje serce spridi in svojo dušo vekomaj pogubi, ampak zraven tega tudi v serca vseh pričujočih hudobijo zaseva, in toliko nedolžnih duš v nar ostudnišo pregreho pripravi, ktera se potem težko težko več zatreti in popboljšati da. Nečisti jezik zapeljuje v tisto nar geršo pregreho, s ktero se lepa podoba božja popolnoma oskruni; v tisto pregreho, ktera, če enkrat v navado pride, vse serce človekovo od Boga, kterega smo čez vse ljubiti dolžni, odverne, in ga tako rekoč v neumno živino predela; v tisto pregreho, ktera um človekov talikanj oslepí, njegovo k hudemu nagnjeno voljo tolikanj terdovratno stori, da bi potem k resničnemu spreobrnjenju in k pravemu stanovitnemu popboljšanju skor čudeža vsegamogočne gnade božje treba bilo; v tisto hudobijo, ktera vsem še takim in tolikim pregreham široko pot napravlja, da se brez strahú in brez sramote uganjajo, ko bi njih število tudi število lás na glavi presegalo, da le svoj cilj in konec doseže; v tisto hudobijo, ktera med vsemi drugimi pravično jezo božjo nar bolj nadraži, in zavolj ktere edine se je razserdeni Bog z nar strašnejšimi kaznimi nad razujzdanim svetom maščeval; v tisto hudobijo, v ktero smo mi revni ljudjé že od nature tolikanj nagnjeni, da jih nar več zmed tistih, ki jih Bog v pekel obsodi, ravno ta pregreha pogubi — kakor pravi sv. Remigi: „Razun malih otrók jih bo zmed odrasčenih malo zveličanih zavolj greha nečistosti“. Lejte, v toliko škodljivo, nevarno in ostudno hudobijo zapeljujete nedolžne duše, vi nečisti jeziki, ki vpričo drugih svoje gerde in nesramne pogovore in kvante imate. Sv. Duh po preroku Davidu take odpertim grobom primerja, iz kterih se kužni smrad kadí, ker pravi: „Odpert grob je njih žrelo“; in po tim pravico božjo zakličé, rekoč:

„Sodi jih, pravični Bog!“ Odpert grob je njih žrelo, iz katerega se nagnjusen smrad kadí, ki duše pričujočih morí; gadji strup je na njih jeziku, s katerim serca nedolžnih pikajo in ranijo, da se rana velikrat nikdar ne zaceli. Hudobno govorjenje je kakor rak, ki vse razjé — kakor sv. Pavl svojemu učencu Timoteju piše: „Posvetnih in praznih pomenkov se ogibaj, ker veliko k hudobiji pripomorejo, in njih govor okoli sebe razjeda, kakor rak“, t. j. iz poslušanja se počasi v serca zalezejo, in tako dolgo okoli sebe grizejo, dokler ga v grešno dopadanje in privoljenje prenagejo. Če pa že vsako napčno govorjenje toliko huđega napravi: koliko bolj še le nečisti jezik človeško sercé v nečistost napeljuje, h kateri je natura že sama prenagnjena? Vsi sveti učeniki z enim glasom pravijo, da se nesramno govorjenje in kvantanje v tovaršijah težko le kterikrat brez smertnega greha ima. Nad tem še nikomur dvomiti ni, pravi sv. Anton — zavolj pohujšanja, ki ga poslušavci, zlasti če so nedolžni, nad takim govorjenjem dobivajo; ali vsaj zavolj bližnje priložnosti, nad nesramnimi rečmi dopadenje imeti in vanje dovoliti, od katerih se govori. Kar je od nespodobnih pogovorov in kvant rečeno bilo, to veljá tudi od nesramnih in zaljubljenih pesem, ktere so toliko nevarniše in toliko bolj v greh napeljujejo, kolikor bolj prijetni glas petja nečisti strup v spominu in v sercu poslušavcov ohrani.

In vender, ljubi Bog! kakó navadno je dan današni tako govorjenje in kvantanje na svetu. V tovaršijah in oštarijah, na shodih in somnjéh, po cestah in potih, pri delu, na polju in v nogradih, pri igri, na plesu in drugih veselicah, ja clo na Bogu posvečenih krajih, povsod se tako nesramno govorjenje podaja. Nobene prijetnosti, nobenega smeha, nobenega veselja, mislijo, da imeti ne morejo, če ni njih govorjenje z ostudnimi in nemarnimi rečmi namešano; ravno kakor nektere živali, ki v tem nar večé dopadenje imajo, da z rivcom po blatu rijejo. Clo starši se najdejo, pravi sv. Krizostom, katerih ni sram, vpričo svojih še nedolžnih otrók take pogovore imeti, kateri se še k temu smeja in svoje veselje naznanijo; če otróci kako klafarsko zapeti znajo; od tod pride, da taki otroci že vso sramožljivost zgubé, preden še umejo, kaj to

pomeni, in da bi se marsikterikrat v prihodni starosti kaj takega že poslušati sramovali, ko bi od otročjih let na to navajeni ne bili.

„Kakšna sramota!“ tako sv. Krizostom nadalje zdihuje: „Prejeli smo jezik samo v ta namen, da bi Boga, svojega stvarnika hvalili, molili, mu čast in hvalo peli, in njegovo sveto ime razglasovali; in ta v to namenjeni ud bo oskrunjen z gerdo službo, da duše od Boga odvrča in v greh nape-ljuje!“ Pomislite bratje, pravi sv. Avguštín, če je prav in po pravici, da se iz ust kristjana, v ktere telo Kristusovo pride, kaka nesramna beseda ali pesem, strup hudičev, zasliši? Zato-rej sv. apostelj Pavl Efežanom piše: „Greh nečistosti pa in vsaka nesramnost naj se med vami clo imenuje ne, kakor se svetim — pravim kristjanom — spodobi“. Ja ko mi tudi kristjani ne bili, bi še vender kakor pametne stvari se sra-movati imeli, take kvante in burke in norčije uganjati, kakor jih je dosti takih ljudi, kterih kakor neumno živino clo nič sram ni, ki jim njih spačeno in nečisto sercé nič drugega kakor greh in hudobijo misliti in govoriti ne dá.

Zraven tega, da je tako kvantanje in klafanje že samo na sebi gerdo, zlasti za kristjana in vsakega človeka nespo-dobno pa še pomislite, ljubi moji! koliko bi jih bilo svoje devištvo, svojo čistost, in nedolžnost še neomadeževano ohranilo, ko bi po nevedama takih namestnikov peklenške hudobe naleteli in njih nesramnega govorjenja slišali ne bili! Če si hudoba sam več let z vsemi svojimi skušnjavami in navdihovanjem zastonj prizadeva, kako dušo premotiti in zape-ljati, to clo v kratkem času velikrat tak umazan, nečist jezik s svojim nagnjusnim kvantanjem opravil. Bog hotel, da bi tudi kteri zmed pričujočih, da so to skusili, obstati primorani ne bili, kteri morebiti še zmiram v svojih dušah pregreho nosijo, ki so jo razuzdani tovarši ali nesramne ženstva s svo-jim nespodobnim govorjenjem, ki so ga od njih slišali, v njih serca zasjali! Ko bi mi še le v kraj terpljenja, v pekel se podali, in vse pogubljene po versti prašali, odkod njih večna nesreča; koliko zmed njih bi jih slišali rotiti in preklinjati tisto tovaršijo, ki jih je v mladosti ob njih nedolžnost pripra-vila — rotiti in preklinjati tisto govorjenje, ki so ga od

unega ali une slišali, česar bi ne bili nikoli vedeti in razumeti imeli — jih rotiti in preklinjati začetnike svojega večnega pogubljenja! Tako bi slišali tuliti in kričati tudi tistega ubogega mladenca, od kterega P. Ambrozi Katanej strašno zgodbo pripoveduje. Ta mladeneč, še nedolžen, v vsi pobožnosti in bogaboječnosti izrejen, pride enkrat v tovaršijo nekih porednih, hudobnih pajdašev, ktere je klafarske pesme peti, od pregrešne ljubezni in od drugih gerdih, nesramnih reči govoriti in kvantati slišal. Ko se dobri mladeneč prvo noč potem prebudi, je tiste nesramne reči, ki jih je slišal, in kterih je bila še polna njegova glava, jél premišljevati, je v tih mislih dalj časa ostal, in nad njimi radovoljno dopadajenje imel. (Uboga duša, s tem je bila zgubljena!) Na to spet zaspí, kar mu v persih žila počí, kri ga zalije in zaduši, in tako umerje. Starši, svojega sina zjutrej v postelji mertvega najti, vsi žalostni in prestrašeni k njegovemu duhovnemu učeniku tečejo, kteri jim pravi: Nikar ne žalujte, angela imate v nebesih; kakor ga jez zmiram poznam, je to vsa nedolžna duša, ktera gotovo drugej biti ne more, kakor pri svojem Stvarniku v večnem veselju. Nedolžna duša? v večnem veselju? O naka! kmalo boš to spoznal. Ko se namreč ravno tisti duhoven potem k sv. maši pripravlja, da bi jo za mladenčem opravil, zagleda njegovo dušo s ketinami vkleknjeno, z ognjenim plamenom obdano, v sredi dveh hudičev, ki sta mu ven in ven z gorečimi trobentami v ušesa pihala — v znamnje in v večno kazen, zato ker je takrat tisto nesramno govorjenje z veseljem poslušal, premišljeval in nad tem radovoljno dopadajenje imel.

Ljubi poslušavci! če je že ta duša v pekel obsojena bila, kam bojo tisti potem pahnjeni, ki so jo pohujšali, in v peklenški brezen pripravili? Ta poprej nedolžna ovčica v večnem ognju! Uni zgrabljivi volki, menite, bodo pa v večno veselje vzeti? O hudobni jeziki! kakó strašen odgovor vas čaka ne le za vas in za vaše nespodobno govorjenje, ampak tudi za toliko duš, ki vaše govorjenje poslušajo in se s tem v greh napeljujejo! Poslušajte, kakó naš Zvelicar vsem takim govori in žuga. Ko je bil enkrat od velike množice ljudi obsut, vidi majhnega otroka memo iti, ga k sebi zaklice, za

roko prime, in kakor pravi sv. Matevž, v sredo med-nje postavi. Ljudstvo z začudenjem gleda in pričakuje, kaj bo neki z otrokom počel. In Gospod se k njim oberne, jim s perstom v otroka pokaže, in zažuga z oestro besedo: „Kdor bo kterega tih malih, kateri v mé verujejo, pohujšal, temu bi bilo bolje, da bi se mu mlinski kamen na vrat obesil, in ga utopil v globočino morjá! Gorjé človeku, po katerem pohujšanje pride!“ Gorje torej vam, nečisti jeziki! po kterih se jih toliko nedolžnih pohujša!

V resnici, če kateri človek nar gotovše znamnja večnega pogubljenja nad sebo ima, je gotovo tisti, kdor se nesramnega govorjenja navadi. Božji sodnik ž njim nič drugega ne bo opraviti imel, kakor da bo njemu kakor hudobnemu evangel-skemu hlapcu, iz njegovih lastnih ust sodbo izrekel, rekoč: „Iz tvojih ust te sodim, ti hudobni hlapec“. Znamnje pogubljenja tak človek vsak nad seboj ima, ker je kvantanja in nesramnega govorjenja vajen, s svojim hudobnim jezikom povsod strup necistosti razliva in oznanuje. Znamnje pogubljenja ima nad seboj, ker se sam svojemu nesramnemu govorjenju smeja in ž njim baha, s peklenskim veseljem svoje kvante pripoveduje, da bi še druge v smeh pripravil, v tem svoje prazne hvale išče in svoje usta, tako rekoč, z blatom pregrehe umiva; torej nima nobene grevence, nobene gnjusobe, nobenega sovraštva, ampak še le veselje in ljubezen do greha in hudobije. Znamnje večnega pogubljenja ima nad seboj, zato ker tak človek z hudičem zvezo ima, duše zape-ljuje, duše Kristusove njemu iz rok terga, in jih v peklenki brezen spravlja, in bo torej dušo za dušo dati moral. Znamnje večnega pogubljenja ima nad seboj, zato ker se od takega, ki mu povsod necisti pogovori iz ust gredó, lahko misli in reče, da je tudi v djanju necistosti vdan, in da mora sercé tistega, iz cigar ust se zmiram tak gerd smrad valí, ostudna jama pregrehe biti: zakaj, česar je polno sercé, od tega usta govoré. Torej pravi sv. Hieronim: „Tisti ni deleč od djanja, kdor nad govorjenjem veselje ima“. Znamnje večnega pogubljenja tak človek nad seboj ima, zato ker ni vece nespoštljivosti in večega zanicevanja do sv. altarskega zakramenta, kakor če ravno tisti jezik, na kterega se presveto telo Jezusa

Kristusa poklada, ven in ven po blatu pregrehe rije. Torej ima tak človek vse znamnja večnega pogubljenja nad seboj. Torej gorjé takemu človeku!

O, tega nas Bog obvari! nekteri porečejo. Mi nič hudega ne mislimo, nimamo nobene slabe misli ali volje, če včasih malo kvantamo. To se godí le iz norčije, da se smejamo in veselje imamo, ne pa, da bi koga v greh zapeljevali. O prava norčija, ktera hudiču smeh in veselje dela! To ni noben izgovor v takih rečéh, ki so same na sebi pohujšljive in pregrešne. Pa saj se varujemo, spet porekó, da tisti, ki jih za nedolžne imamo, našega kvantanja ne slišijo; če od takih rečí govorimo, se to le med nami zgodí v tovaršijah, ki se že vsi v to zvemo, ki smo vsi ene verste, vsi ene peke, tedej se to brez nevarnosti pohujšanja zgodí. Kako? brez nevarnosti pohujšanja? Ali pa tudi veste, kaj je pohujšanje? Če take nesramne pogovore imate, take ostudne, pregrešne rečí pripovedujete, in se v svojem zaderžanju tako gerdo vedete in obnašate; ali je mogoče, da bi take rečí vsem pričujočim v glavi ne ostale, in da bi se s tem nečiste misli in želje in radovoljno veselje nad njimi v vaših sercih in v sercih drugih ne obudile? Ali se to ne pravi pohujšanje dajati? Vsi ste ene verste, pravite, ene hudobne misli, enega hudobnega sercá: to je res — takó tedaj ne nosite derv, da bi ogenj še le napravili; toda v tisti ogenj, ki že gorí, še zmiraj derv nakladate, da je žerjavica še večja, da še huji gorí. Ali to se ne pravi pohujšanje dajati? — Pa, moj Bog! daj mi nehati, zoper take ostudnosti in nesramnosti govoriti, da ne bom ravno s tem tvoji sveti besedi nečast delal! Taki oznanovavci hudobije bodo enkrat pri svojem poglavarju v peklu, kteremu služijo, kakor si jim zažugal, svoje zasluženó plačilo prejeli.

S k l e p.

Pobožni kristjani, in posebno vé v ti reči še nedolžne duše! ako hočete svojo čistost neomadeževano ohraniti, oh! varite, varite se za božjo voljo, takih tovaršij, v kterih najemniki hudičevi svoje pogovore, smehe in norčije imajo! Ognite se vsakega, bodi si kdor hoče, in bežite od njega,

kdor od takih gerdih, nesramnih reči kvasiti in kvantati začanja! Ako bi vas kateri ali ktera s prijaznim ogovarjanjem ali prilizovanjem v take pomenke ali v tako petje napeljeval, mu ne dajte ne besede, ne sluha, ne pogleda, ampak dalj ko morete, od njega stran bežite, naj se vam potlej v svoji hudobiji še takó reži in smeja; Sv. Francišk Salezi, ko ga je neka nesramna, razujzdana ženska v take reči nagovarjati jela, — kaj je storil? Da naravnost rečem: v obraz ji je pljunil, se stran zabernil in preč šel. — Keršanski starši! o bodite torej varni v pričo svojih otrók, da jim ne bote še sami v spodtiko! Pa tudi pazite dobro v ti reči na svoje posle, da ne bo med njimi kaj slišati ali viditi, nad čimur bi se vaši nedolžni otróci pohujšali! Iz hiše z hlapcom ali deklo, ako spoznate, da nesramen, pohujšljiv jezik ima! Premislite večkrat, kaj bi bilo, ko bi neumerjoče duše, ktere so vam izročene, da bi jih samo v hvalo in čast božjo izredili, po svoji zanikernosti v pekel pripravili! — Mi vsi pa, ljubi moji! hočemo po opominu sv. apostelna Pavla ravnati, kateri pravi: „Vsaka nesramnost ali nečistost naj se med vami še imenuje ne, kakor se svetim spodobi“. Le v to hočemo svoje jezike obračati, v kar smo jih od Stvarnika prejeli: Boga hvaliti in častiti. To bodi naše edino opravilo na zemlji, kakor bo tudi naše edino, večno opravilo med angeli in svetniki v nebesih. Amen.

Pridiga za 12. pobinkoštno nedeljo.

(Od skerbí za zveličanje.)

„Učenik, kaj naj storim, da večno zveličanje posedam?“ (Luk. 10.)

V v o d.

Od nar večje zapovedi naše svete vere govori Jezus v današnjem evangelju: „Ljubi Gospoda svojega Boga iz celega svojega serca, iz cele svoje duše, iz cele svoje moči, iz cele svoje pameti in svojega bližnjega, kakor sam sebe: — to stori in boš živel“; s temi besedami je odgovoril Jezus nekemu

učeniku, ki ga je baral, kaj mu je storiti, da bo večno zveličan. Ta farizej in učenik ni tako prašal, da bi resnico zvedel, temuč da bi na Jezusu kaj našel, zavolj česa bi ga zatožiti mogel. Štimani farizeji in učniki so ja pri vsaki priložnosti iskali, Jezusa in njegov nauk pri ljudeh ob poštenje djati, — ga zatožiti in na slednje še umoriti! Rekel je ta hinavec Jezusu: Učenik, kaj mi je storiti, da bom zveličan?

Ljubi kristjani! gerde so bile usta, iz katerih so te besede prišle; hudoben je bil jezik, ki jih je izrekel: pa besede so vender lepe in imenitne: „Kaj mi je storiti, da bom zveličan?“ Tudi za nas so te besede lepe in imenitne; za tega del hočemo mi danes besede premišljevati:

„Kaj je storiti, da bom zveličan?“ Vsi hočete enkrat zveličani biti, zato vsi zvesto poslušajte!

Razlaga

1, „Kaj je storiti, da bom zveličan“ — to prašanje je imenitno za tega voljo:

a) ker nas je Bog ustvaril, da bi se vsi zveličali. — Bog ni človeka ustvaril, da bi s časnim blagom se obogatil, dobro jedel in pil, pa dobre volje bil; ampak da bi tukej na zemlji njemu služil, tam v večnosti pa zveličan bil. Za res! posvetno blago ni stanovitno, ena sama ura ti more vse pobrati; — posvetna lepota mine kakor roža na polji; posvetno veselje se večkrat v žalost spremeni! Za take minljive reči nas Bog ni stvaril: temuč za večno bogastvo, za večno lepoto, za večno veselje.

Pa kaj je usmiljeni Bog storil za naše zveličanje? „Tako je Bog svet ljubil, da je svojega edinorojenega Sina dal, da vsaki, ki v njega veruje, ne bo pogubljen, temuč večno zveličanje ima“. Glejte! sam božji Sin je iz nebes prišel na ta revni svet, nas je učil, je za nas terpel, je za nas na križu umerl, da bi se nobeden ne pogubil, temuč vsi — vsi se zveličali! Oh, kako nehvaležni so ljudje: pozabijo, zakaj so ustvarjeni: pozabijo, kaj je usmiljeni Bog storil za naše zveličanje! le skerbijo za časno srečo, za časno bogastvo; Kristus pa pravi: „Iščite pred vsem nebeško kraljestvo, in njega pravico, vse drugo vam bo

naverženo;“ — le skerbijo za posvetno čast in za posvetno veselje. Kristus pa pravi: „Kdor hoče moj učenec biti, naj sam sebe zataji, naj križ nase vzame in ga za menoj nosi“. Za to skerbimo narprej za večnost, mi smo od Boga ustvarjeni za večno veselje. „Kaj je storiti, da bom zveličan“? te besede so imenitne zato:

b) ker vsakega človeka posebej zadevajo. Za naše zveličanje ne more kdo drugi skerbeti, vsaki mora to sam storiti. Tukej na zemlji drugi človek za nas delati, za nas terpeti, ja za nas umreti more; ali za nas zveličati se, nobeden ne more; za to mora skerbeti gospod in hlapec, gospodinja in dekla — cesar in berač sam, vsak za se. Sv. apostel Pavl pravi: „Vsi bodemo stali pred sodnim stolom Jezusa, da vsaki dobi po tem, kar je v življenju zaslužil, naj bo dobro ali hudo“. Nobeden toraj, o človek! tedaj ne bo za te zveličan — nobeden za te pogubljen: kar si ti sjal, boš tudi sam žel! — Poslušajte to, nespokorjeni grešniki! ki se v svojih grehah tolažite, rekoč: „Saj nismo sami; koliko jih je, ki po naše živijo!“ Ali tavžent in tavžent ljudi tako grešno živí in tako slabo skerbí za večno zveličanje, kakor ti, nespokorjeni grešnik, bojo tudi vsi pogubljeni, kakor ti; pa s tem tvoj greh ne bo manjši, tvoja kazen ne bo ložeja; tvoje pogubljenje ne bo krajše. Tudi ves prvi svét je hudobno živel; sam Noe s svojo hišo s hudobnimi potegnil ni; vsi so se potopili, le osem pravičnih ljudi je bilo otétih. Črez šest sto tavžent Izraelcov se je bilo iz Egipta v obljubljeno deželo podalo; Bogu so se zamerili in le samo dva sta jo srečno došla. Taka se bo vsem hudobnim kristjanom godila, zakaj: „Veliko je poklicanih, pa malo izvoljenih“. „Ozke so vrata, in tesen je pot, ki v življenje pelja, in malo jih je, kateri ga najdejo. Pojdite skoz ozke vrata noter!“ Na druge ljudi toraj ne gledaj; sam za svoje zveličanje skerbi; ali kar boš tudi sam za se pogubljen!

Vi pa, ljubi kristjani! ki svoje dolžnosti zvesto dopolnujete, ki dobre dela doprinašate, ki Boga ljubite čez vse, in blišnjega kakor sami sebe: o ljubi brumni kristjani, veselite se: kar ste sjali, boste želi; dobre dela, ki ste jih storili, pojdejo za vami, — zaklade, katere ste si nabrali, ponesete seboj in

vašega plačila, vašega zveličanja, vašega veselja nihče vam vzal ne bo: „Srečni, ki v Gospodu umerjô, zakaj njih dela grejo za njimi!“ — „Kaj je storiti, da bom zveličan“, te besede so imenitne za to:

c) ker je tudi večnost tako imenitna. — Vsak moder človek pred svojim delom premisli: kaj dobim, ako srečno — kaj zgubim, ako nesrečno to delo dokončam? Storimo tudi to pri skerbi za večnost. Kaj dobimo, ako to življenje srečno dokončamo?

Ako pobožno živimo in srečno dokončamo, gremo iz ptuje dežele na svoj ljubi Očetov dom, in bomo pri Očetu — pri angeljih — pri vseh svetih prebivali: „Bog je vse solze obrisal od njih očí, ni več smerti, ni vpitja, ni bolečin, ni žalovanja več, vse to je minulo; in zdaj se le svetijo pravični kakor solnce v kraljestvu svojega Očeta“ — zdaj le vživljajo veselje, katerega še nobeno sercé ni občutilo, in vse to na večne čase. Miljonov in milijonov let bo preteklo, ali nebeško veselje bo kakor je, bo od vekoma do vekoma; nebó, ki ga nad sebo vidimo, bo minulo, solnce bo ugasnilo, zvezde bojo z nebes padle, zemlja, ja vse bo prešlo; — nebeško veselje pa vender bo na vse večne čase. „Oj življenje večno, življenje večno srečno, zdihuje sv. Avguštin, kjer je veselje brez žalosti, počivanje brez truda, premoženje brez zgube, zdravje brez bolezní; kjer se mladost nikoli ne postara, življenje nikoli ne konča, lepota nikoli ne obledí, ljubezen nikoli ne ugasne, in se veselje nikoli ne pomanjša!“ To dobimo, ljubi moji! ako srečno dokončamo; kaj pa zgubimo, ako nesrečno dokončamo? Preserčni bratje in sestre! zgubimo nebesa in večno veselje in se pogreznemo v pekel in v veliko, v neizrečeno, v večno terpljenje! Zaveržen biti od nebeškega Očeta, ki nas je tako močno ljubil; pahnjen biti iz svetega raja, kateri je bil za nas pripravljen, nikar izvoljen in zveličan, temuč zaveržen in pogubljen biti — pogubljen na večne čase: oh ljubi moji! za res, ni več škode, ni več zgube, ni več nesreče! — Glejte! vse pridobimo, ako srečno, vse zgubimo, ako nesrečno dokončamo: za to so besede nar imenitniše: „Kaj je storiti da bom zveličan!“

„Marta, Marta! ti si skerbna, in si prizadevaš v preveliko rečéh: le eno samo je potrebno“, je rekel Jezus. V imenu Jezusa tudi jez vam kličem: Kristjani, kristjani! vi ste skerbni za veliko reči, pa le eno samo je potrebno! Kaj je storiti, da bomo zveličani!

2. Poslušajmo Jezusa, kaj nam on v današnjem sv. evangelju pové?

Že v Mojzesovi postavi je bila zapoved ljubezni do Boga in do bližnjega verh vseh drugih naukov postavljena. Prav je torej odgovoril učenik postave na vprašanje Jezusovo: „Kako je pisano v postavi?“ ko je rekel: „Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega serca, in iz vse svoje duše, in iz vse svoje moči in iz vse svoje misli, in svojega bližnjega kakor sam sebe“. „Prav si odgovoril“, mu je na to Jezus rekel: „to stori in boš živel“.

Po razvidnih besedah Jezusovih torej vse, kar nam je storiti, da večno življenje dosežemo, le na to gre: da Boga čez vse in svojega bližnjega kakor sami sebe ljubimo. Naj bi pa tudi vsi imenitni pomen teh besed prav razumeli in dobro spregledali, kako nam ljubezen do Bogá in do bližnjega večno življenje pripravlja. Kdor hoče zveličan biti, mora toraj:

a) Nar pervo Boga čez vse ljubiti. Kaj pa se to pravi: Boga iz vsega svojega serca in iz vse svoje moči ljubiti? To se pravi, Boga za zapopadek in začetek vsega lepega, dobrega in popolnega spoznati, s čisto ljubeznijo do vsega dobrega se njemu neskončno svetemu bližati, s popolno vdajo v njegovo voljo, z vsemi njegovimi naredbami in napravami zadovoljen biti, in s serčnim hrepenenjem ž njim združen biti želeti. Boga čez vse ljubiti se pravi: vse svoje mišljenje in vse dušne in telesne zmožnosti njemu darovati in v njegovo čast obračati, vedno in povsod njega pred očmi imeti, v njega z veseljem misliti, njegovo besedo z veseljem poslušati, od njega in njegovih naukov z veseljem se pogovarjati, povsod le to storiti, kar je njemu dopadljivo, in povsod tega se varovati, kar on prepoveduje. Boga čez vse ljubiti se pravi: s pravo zvestobo in resnično gorečnostjo opravilo, ktero nam je od Narvišega naloženo, dopolnovati;

nobene dolžnosti ne zamujati, v sreči in nesreči v njega zaupati, in kakor pobožen otrok povsod pred njegovimi očmi hoditi. Kdor tako Boga ljubi in svojo ljubezen do njega v djanju skazuje, se ravno s tem za vživanje večnega zveličanja pripravnega stori. Če bomo vedno vse svoje misli in svoje serce na Boga obračali, če si bomo resnično in iz vse svoje moči prizadevali, s pravičnim življenjem njegovo milost in prijaznost si zaslužiti, se bomo ravno s tem pripravili vživati večno zveličanje. Če bi pa v tem življenju malo ali pa nič za Boga in njegovo gnado ne marali, nobenega veselja do njega ne imeli, na njega neradi mislili, neradi od njega se pogovarjali, in sploh brezbožno živeli in njegovim zapovedim nasproti ravnali: kako bi bilo potlej mogoče, da bi večno življenje ali zveličanje dosegli? Kdor Boga ne ljubi, k Bogu priti ne more, in je ravno zató od večnega življenja ali zveličanja odločen.

b) Z ljubeznijo do Boga, pa mora tudi ljubezen do bližnjega sklenjena biti, in ravno ta djanska ljubezen do bližnjega je tako potrebna, kakor ljubezen do Boga, tako da se tudi brez nje večno zveličanje doseči ne more. Svojega bližnjega pa ljubimo kakor sami sebe, če ga ravno takó, kakor sami sebe, za pametno, od Boga v večno zveličanje stvarjeno bitje, za otroka božjega, za odrešenega Kristusovega, za svojega brata spoznamo, če prosti vsega napuha in vse nevošljivosti njemu vse dobro želimo in voščimo, za njegovo srečo kakor za svojo skerbimo, terpljenje in težave, kolikor je v naši moči, od njega odvrčamo, mu brez samopridnosti in z dobrim namenom v sili in potrebi pomagamo, njegove slabosti poterpežljivo prenašamo, mu k poboljšanju pripomožemo, ga od hudega odvrčujemo in k dobremu napeljujemo. Svojega bližnjega resnično ljubimo, če po nauku in zgledu našega Gospoda in Zveličarja tudi mi vsem radi dobro skazujemo, tudi tistim, kateri nas žalijo ali preganjajo. Kdor tako svojega bližnjega ljubi, kdor ga zató ljubi, ker Oče nebeški tako imeti hoče, se ravno s to ljubeznijo za vživanje večnega zveličanja zmožnega in vrednega stori. V prihodnjem življenju bo skupno prebivanje z vsemi dobrimi in pobožnimi dušami, dobroserčnost, ki vse izvoljene veže, srečo našega

zveličanja še toliko povišalo. Blagor mu torej, v čigar sercu že tukej prava ljubezen, dobroserčnost in prijaznost prebiva; blagor mu, kdor že tukej vedno v miru in edinosti, v krotkosti in ljubezni s svojimi brati prebiva: on je že zdaj tovarš angelov, in bo po smerti gotovo ž njimi večno zveličanje vžival! Gorje mu pa, čigar sercé je sovraštva in nevošljivosti, hudobije in krivičnosti do bližnjega napolnjeno; gorjé mu, kdor terdoserčen memo nesrečnega gre in se ga ne usmili; gorjé mu, kdor še clo spremišljeno in radovoljno srečo, mir in pokoj ljudi razdira in podkopljuje! On se sam od društva izvoljenih odloči, in bo enkrat z grozo in obupnostjo sodbo svojega pogubljenja iz ust božjega Sodnika zaslišal.

S k l e p.

Kristjani! tako potrebna je ljubezen do Boga in do bližnjega v naše zveličanje. Kdor je nima, se zastonj na boljše prihodnje življenje zanaša; kdor jo pa ima in skazuje, mu je v plačilo večno življenje pripravljeno. Premislite tedaj prav dobro, kar ste dans od pripomočkov slišali, s katerimi se večno življenje doseže. Obudite in podžgite svoje serca k tej sveti ljubezni do Boga in do bližnjega, prizadevajte si v tej ljubezni vedno rasti, dokler bote za večno življenje dozoreli. Zdaj veste, kaj vam je storiti, da bote večno življenje zadobili. Storite tako, in bote večno živeli, večno zveličanje dosegli. Amen.

Pridiga za 13. pobinkošno nedeljo.

(Od odlašanja pokore; gov. M. T.)

„In ko jih je zagledal, je djal; Pojdite in skažite se duhovnom. In prigodilo se je, ko so šli, so bili očiščeni“. (Luk. 17, 14.)

V v o d.

„Pojdite in skažite se duhovnom“. To ljubeznjivo povelje je dal Jezus gobovim, ako hočejo po čudnih sklepih božje modrosti telesno zdravje doseči. Gotovo bi pa ne bili ozdravljeni, ako bi ne bili svoje pameti in svoje volje temu Zveličarjevemu povelju podvergli. Zakaj, dasiravno je bil Kristus pripravljen, v sleherni potrebi pomagati, bi jih vendar ne bil uslišal, če bi bili terdovratni ostali in se duhovnom ne skazali. Le zavoljo pokorščine se je med potom gredé nad njimi zgodil čudež božje vseмогоčnosti, da so bili očiščeni.

Znano vam je, da ta gobova bolezen ni nič drugega, kakor podoba grešnika; zakaj grehi so tisti smradljivi turovi, ki se v človeškem sercu spuščajo, grehi tiste kraste, ki se po vsem njegovem notranjem narejajo, greh je tista kužna bolezen, ki človeka od vsega nedolžnega veselja v žalostno puščavo prepodí in od družbe vseh pravičnih loči. Ali kakor so duhovni stare zaveze imeli oblast, gobove na telesu preiskavati in jih za čiste ali nečiste spoznávatí; ravno tako ima duhoven nove zaveze od Kristusa še veliko večo oblast, preiskávati rane, bolečine serca in jih ozdravljati z besedami Kristusovimi: „Zaupaj, sin! zaupaj, hči! tvoji grehi so ti odpuščeni; — pojdi v miru in nikar več ne greši!“

Pač bi bilo misliti, da tudi kristjani, ki čutijo bolezní svoje duše, ravno tako z veseljem, kakor gobovi hodijo k duhovnom in si očiščevanja iščejo. Ali vse klicanje: „Pojdite in skažite se duhovnom!“ naj je tudi sem ter tje pri poslušánji božje besede serce ginjeno in notranje pretreseno, je zastonj, tako, da zavoljo božje milosti ne le v starih grehíh ostajajo, ampak še nove na svojo vest nakladajo, in tako s širokimi stopinjami svojemu pogubljenju naprot leté. K pridu

in zveličanju takih vam bom toraj danes pokazal, kako nespametno da je, pokoro odlašati, in sicer 1. ker so okoliščine pravega spokorjenja čedalje bolj negotove, in 2. ker pokora za grehom vendar le mora priti, če hočemo kdaj gledati božje obličje. — Poslušajte!

R a z l a g a.

1. Da bi grešnik, ki s svojo pokoro odlašá, kaj izgovora imel, bi moral pred vsem drugim vsaj to troje vedeti: a) da ga Bog ne bo z naglo in neprevideno smertjo pred svoj sodnji stol poklical, b) da bo pred ločitevjo od tod resnično sklenil, svoje grehe obžalovati in božjo jezo s pravo pokoro utolažiti. In c) da bo Bog njegovo voljo podpiral in mu s svojo gnado pomagal doveršiti delo njegovega spreobrnjenja. Ali kdo zmed nas zamore reči, da mu, če ne v vsem, vsaj v enem teh treh spodleteti ne more? Veliko več moramo spoznati, da nam bo pri odlašáanju časa, volje in gnade zmanjkovalo.

a) Kar zadeva pomanjkanje časa, nam božja beseda, kakor vsakdanja skušnja spričujete, da si ni nihče, bodi si stanu ali starosti ktere hoče, le ene ure gotov in zvest. Kristus, to negotovost dopovedávši, pravi: „Sin človekov bo prišel ob uri, ko se ne nadjate“ (Luk. 12, 40). In drugod govori: „Čujte, ker ne veste ne ure ne dneva, kdaj bo Gospod prišel, ali po noči, ali po dnevi, ali ob petelinovem petji“. — Ravno to resnico nam želí na serce položiti v mnogih podobah. Kmali nam pripoveduje od ženina, ki je ravno o polnoči, ko so nespametne device pospale in se ne preskerbele z oljem in svečavo dobrih dél, pride in velí zapreti za seboj duri ženitovanske hiše. Spet nam pravi od hišnega očeta, ki talente razdelí svojim hlapcom in se podá v ptuje kraje; pa kar naenkrat, ko ga nar manj pričakujejo, nazaj pride in odgovora tirja od zročenihtalentov, ter v jok in vnanje tame obsodi tega, ki s talenti ni kupčeval. In le še spet govori od tatú, ki po noči v hišo zlomi in ljudí, ki brezskerbno spé, v velik strah in trepet pripravi. — Kaj nam te prilike drugega pravijo, razun tega, da si nobenega dneva, nobene ure obetati ne moremo.

Če zraven tega še vsakdanje primerljeje privzamemo, vidimo, da smert tu in tam koga zasaci, preden se je še nadjal. Koliko, dasiravno na bolniški postelji, jih je mislilo, da jim bodo zdravniki življenje podaljšali! Ali šli so pot vsega mesa, in njih trupla so se v enem grobu zedinile s pepelom njih očetov. Sinovi in hčere, ki so si na rožni cvet svoje mladosti veliko domišljevali in mislili, da jih ves svet občuduje, padli so, kakor cvetlice o jesenski merzli burji. In zdaj, ko so jed červov, nam kličejo iz grobov, kako malo se je tudi nam na prihodnost zanašati.

b) Kakor se pa grešnik ne more zanašati, da ga Bog ne bo z naglo in neprevideno smertjo pred svoj sodnji stol poklical, ravno tako negotovo je, če bo nazadnje mogel imeti resnično voljo, pravo kesanje in poboljšanje. Vse to nam kažejo okoliščine, v katerih se grešnik znajde. Kajne, zdaj, ko je čas v njegovi moči, si ga ne obrača v dobro. Bo pa li poznejše leta drugačne misli imel, ali za svoje zveličanje bolj skerbel? Ali si bo nesrečo, kateri je izpostavljen, bolj k sercu jemal, kakor zdaj? ali bo svoje hude navade, terdne kakor železne srajce, na enkrat lahko spreobernal? O nika-kor ne! Zakaj znano nam je, in vsi slehern dan sami skušamo, da po meri prelomljenja božjih ali cerkvenih zapoved tudi naša dušna slepota narašča. Vsak greh, ki ga starim pridevamo, je kriv zmiraj večega otamnjenja naše pameti. Ako smo po tem takem zdaj tako leni in zanikerni, da se nevarnosti nočemo ogniti, se je bomo mar poznejše ložej, ko nas bo objela in pokrila tista dušna tema, od ktere sv. Janez pravi, da jo ljudje bolj ljubijo, kakor luč, ker so njih dela hudobne? Ali nas bo poznejše ložej stalo, se spokoriti? ali nam bodo naše hude nagnjenja, ker so že toliko let čez nas gospodovale, na zadnje morebiti vajeti iz rok spustile in nam več prostosti dale? Nak, naša volja bo od dné do dné čedalje bolj obnemagala. V té verige greha, v ktere smo bili do zdaj le vklenjeni, bomo na posled popolnoma zakovani, da bomo, kakor sužnji, prisiljeni, živeti zgoli po nagonu svojih strast. Ali pri vsem tem se le radi na starost zanašamo, misleči, da nas bodo takrat resnice sv. vere bolj pretresle. Toda, če bi to tudi res bilo, bi bilo tako kesanje le iz strahu

in boječnosti, ne pa iz ljubezni do Boga, toraj ne k zveličanju, ampak k pogubljenju. Tako spreobrnjenje ni nič boljše, kakor kdaj kralj Antiohovo, ki je sicer britko zdihoval proti nebesom, pa je vendar zavoljo hudobije svojega serca božji jezi zapadel.

c) Še bolj pa, kristjani! kakor tega, kar sem vam do zdaj povedal, se nam je bati, če nam bo Bog gnado spreobrnjenja dodelil, ako od svoje razuzdanosti ne odnehamo. Vse upanje, ki ga zamore grešnik imeti, je postavljeno na edino besedo: „morebiti“. In ta tolikanj negotovi „morebiti“ ga ziblje nad strašnim breznom, vsega v omotici in brezskerbnem spanji, z mečem božje jeze, visečim na tankem lasu, nad njegovo vertoglavnostjo. Tisti: „Bom že še, bom že še“, mu je zapel sladko pesem, ki mu neprenehoma po ušesih doní, da ne sliši Jezusovega žuganja terdovratnemu Judovskemu ljudstvu: „Povem vam, vi me bote iskali, pa me ne našli, v svojih grehih bote umerli“; to je: zdaj, ko vas iščem, kakor pastir zgubljene ovce; zdaj ko vas kličem po noči in po dnevu, za vami hodim po hribih in dolinah; zdaj, ko bi vas sprejel v svoje krila, kakor koklja pod perute svoje piščeta, zdaj me nočete slišati, se umikate, bežite pred menoj, — ali gorjé vam! prišel bo čas, ko bote ví mene iskali, ví za menoj hodili, ví mene klicali; pa ne bom se vam oglasil, ne bote me našli; — v svojih grehih bote umerli (Jan. 8, 24.). Tako se spolnujejo nad grešnikom besede sv. Gregorja, ki pravi, da bo tisti, ki svojih napčnost ne popravi, dokler bi jih lahko, na smertno uro zastonj odpuščanja prosil; spolnuje, kar sv. Avguštin govori, da se po pravici grešnik s tim kaznuje, da na smertni postelji Bog nanj pozabi, kakor je on v življenji pozabil na Boga.

2. Iz tega vam je lahko očitna neprezirljiva nesreča grešnika, ki pokoro in poboljšanje od dne do dne odlaša. Še bolj pa bote spregledali to njegovo nespamet, če še ob kratkem premišljamo, da pokora za grehom vendar le mora priti, če hočemo kdaj vživati božje obličje. — Znano vam je, ljubi moji! da poleg besed našega Zveličarja nič nečistega ne more v nebeško kraljestvo. Mi moramo, ali v oblačilu nedolžnosti, ki smo ga pri sv. kerstu prejeli, brez vseh madežev pred sodnji stol Gospodov priti; ali, če

smo to oblačilo z grehi ogerdili, ga moramo z resničnimi solzami prave pokore oprati. Le prava pokora sama nam zamore zgubljeno pravico nebeškega veselja poverniti. Ako toraj vedoma zoper božje zapovedi ravnamo, delamo kaj takega, česar bomo morali čez malo časa obžalovati in objokovati. Mi vemo, da bomo morali ali na večno terpeti, ali se pa zavoljo grehov serčno skesati. Po tem takem bomo enkrat sami zoper sebe v svetem serdu divjali, da smo se v svoji nespameti in slepoti svojim strastim tako deleč dali zapeljati. Na nobeno drugo vižo pa ne moremo upati, da bomo kdaj sprejeti v deželo mirú, ki je plačilo pravičnim. — Saj še v časnih rečéh tako nespametno in brez glave ne ravnamo. Kdo se, na priliko, kakšne stvarí vedoma in prostovoljno loti, kjer previdi, da se mu bo kmalo treba kesati? Kdo se spušča v pogovore, kdo v dela in kupčije, če je prepričan, da mu bodo le škodo, ne pa dobička, prinesle? In če bi tudi kdo tako tje v en dan ravnal, ali bi ga ne imenovali vsi nespametneža in neumneža? ali bi ga ne imeli vsi za norca?

Poglejte, kristjani! ravno tako očitjanje pa tudi nas zadene, če zapovedi nar Višega prederzno lomimo; zakaj, če kaj takega storimo, za česar voljo se bomo morali prej ali pollej kesati, se tudi mi nič drugače, kakor nespametneži in neumneži imenovati ne moremo. To pa nas prepriča, ako-ravno nas je Bog zagotovil, da si zamoremo zaklenjene vrata v nebesa s pokoro odkleniti, naj bi slovo dali hudobiji in grehu, da bi nam za razuzdanega življenja voljo takega očitjanja treba ne bilo.

Toda grešnik, ki s pokoro odlaša, ne ravná samo za tega voljo nespametno, ker kaj takega dela, česar si bo imel kdaj očitati, temuč tudi zato, ker mu na razžaljenji svojega Boga, ki je vse naše častí in ljubezni vreden, ni nič ležeče.

Ni nam dvomiti, da je Bog zavoljo svojih neskončnih popolnost in zavoljo brezštevlnih dobrot, ktere nam delí Njegova roka, vse mogoče ljubezni našega serca vreden. Ktero bitje se zamore bolj ceniti, kakor tisto, ki ni nikoli ustvarjeno, in ki je ljubezen, modrost, moč in lepota sama? In kaj imamo, ki bi od tega bitja prejeli ne bili? Vse, kar se imenuje naša posest, duša in telo, zdravje, hiše, polje, no-

gradi, travniki in gojzdi in vsi njih pridelki pridejo od Njega, in nebo in zemlja nam kličeta, naj brez prenehanja Njegovemu imenu pojemo čast in hvalo. Če bi toraj tudi za gotovo vedeli, da se bomo proti koncu svojega življenja lahko spokorili in Njegov serd pomirili; ali bi ne bila gerda nehvaležnost, ako bi Njegovo očetovsko, tako usmiljeno serce z vedno novimi hudobijami ranili? bi ne bila gerda nehvaležnost, če bi mu še le gnile ostanke svojih dni v njegovo službo darovali, potem, ko nas je že svét zaverigel, in greh sam od sebe zapustil? Ali bi se to ne reklo, svetu in njegovemu veselju zrelo, lepo sadje in rumeno pšenico, Bogu pa pleve, rese in červive obgrizke obnemoglih starih let dati? Nadalje, kajne, ljubi moji! nas vseh preserčne želje so, da bi si kdaj v trumah izvoljenih v nebesih veselili in ž njimi vred večni ljubezni čast in slavo peli. Vžitek te ljubezni ima tudi naše posebno veselje, naše zveličanje biti pri studenčinah svetega Siona. Ali bi ne bilo toraj zoper vso našo pamet, tega z grehi žaliti, ki ima čez malo časa biti zapopadek vse naše tolažbe, cilj in konec vse naše ljubezni? orožje vzdigniti zoper tega, s katerim in pri katerem imamo po smerti v večnem miru živeti? — Če bi potem takem Bog tebi ali meni, ali nam vsem tudi po svojem angelu oznanil, da nam bo na zadnjo uro še zmiraj mogoče vreden sad pokore prinesiti, bi si vendar mogli v sercu misliti in z jezikom govoriti: Nikoli, o Gospod! ne bom kaj takega storil, za česar voljo bi se moral kdaj kesati. Tvoje bitje je preljubeznjivo in prevelika radodarnost Tvojih rok, da bi bil v stanu na-te pozabiti in z grehom Te žaliti.

S k l e p.

Tedaj rečem h koncu: Zmodrujmo se vsi in odprimo svoje serca luči gnade božje! Pomislimo, da se kmalu od nas poreče: Umerl je; šel je s truplom v grob. in z dušo v srečno, ali nesrečno večnost. Zato vas prosim pri zveličanji vaše duše, ki se ima ali z angeli vekomaj veseliti, ali s peklenškimi pošastmi vekomaj tuliti, spoznajte gobe — bolečine in rane svoje duše, ter hitite skazat se duhovnom, da vas ozdravijo. Tega vas prosim v imenu predrage kervf

božjega Jagnjeta, ki je za nas vse tekla na lesu križa, da otmemo svoje duše večnega pogina, in jih v svoje in vseh angelov in svetnikov nar večje veselje ohranimo nebesom. Tam bomo s Petrom Alkantarskim klicali: „O srečna pokora, ki mi je zaslužila v nebesih toliko veselje in čast!“ Amen.

Pridiga za 14. pobinkoštno nedeljo.

(Hajda podoba mladega človeka; govoril naš slavni jezikoslovec in rodoljub, rajni Urban Jarnik, 27. avg. 1809.)

„Koliko bolj bo za vas skerbel, maloverni“? Mat. 6, 31.

V v o d.

Današnje sv. evangelje se lepo sliši na sedajne hude in revne čase. Nadloge se od vseh krajev kažejo pridše od škodljivega in nesrečnega žovda. Od vseh krajev se slišijo tožbe od prevelikega dajanja, od prevelikih škod, ktere nam je sovražnik v naši deželi storil in še dosihmal dela. Ravno tako, kakor maloverni v evangelju, govorimo tudi mi rekoči, kaj bo z nami, če tega velikega dajanja skoraj ne bo konec, kaj bomo na zimo jedli, kaj bomo pili? Ali kako si bomo mogli drago oblačilo kupiti, če nam sovražnik v deželi vse pojé? Tako govoreči alj dro mislimo na božjo previdnost, ktera ves čas za nas skerbi? Le premislimo uk Jezusov v današnjem evangelju, on podučuje malo- in slaboverne od božje previdnosti, on jim kaže na tice pod nebom, katere ne sejejo, ne žanjejo in ne spravljajo v skednje, in nebeški Oče jih vender živí; on jim kaže na lililje na polju, katere ne delajo, ne predejo, in Bog jih vendar lepše oblači, kakor je Salomon v vsi svoji časti oblečen bil. Zadnjič sklene: kader torej Bog travo na polju, ktera danes stoji, in se jutre v peč verže, tako lepo oblači, koliko več bo On za vas skerbel, o vi maloverni! — In ali ne vidimo, kako se letá resnica Jezusova od božje previdnosti ravno letos tako jasno in očitno pred našimi očmi dopolnuje?

V sredi med nar večimi nesrečami, v sredi škodljivega sovražnika je Bog naše polje požegnal. Saj ti ja sam praviš

in spoznaš, da že veliko let nisi imel tako dobre žetve kakor letos! Prijazna nam je bila ura, točo in vse druge škode je odvernili Bog od nas, on je dal sjeti svoje solnce, je poslal sadonosni dežek ob pravem času: vse je bilo prav, kar je storil. On je vedel za tvoje reve, on je štel tvoje solze, on je slišal tvoje zdihljeje in dal ti je kopasto mero, da svojih križev in težav ne občutiš tako težko, kakor bi jih občutil, če bi Bog tvojega polja ne bil tako požégnal. Poglej božjo previdnost in Njega óčeno skerbljivost za te! Tudi lep cvet ljube hajde ti daje upanje, da boš obilno žel. Poglej enkrat to zlahtno cvetje hajdino, kako te razveseli! Kakor Jezus govori v današnjem sv. evangelju od prežlahtne lilije, ravno tako moramo mi govoriti od zlahtnega cvetja ljube hajde, ki zdaj pred nami v nar lepšem cvetju stoji. Jes sem si zmisлил od tega cvetja k vam govoriti. Moj uk obstoji v letém zapopadku:

„Hajda cvetí, — bučele redí,
Od sterdi diší na tavžent pedí.“

Razlaga.

1. „Hajda cvetí“. Kje se najde žito na polju, ktero bi tako lepo cvetelo, kakor hajda cvetí? Komaj prideš na polje, že zagledaš njive bele, kakor bi jih bil opadel nov sneg, vse je belo, vse polno zlahtnega cvetja. Ali ne razveseljuje tako cvetje tvojega očesa? S pravim veseljem počiva tvoje oko nad tem čudežem vsegamogočnega Stvarnika; ja ta sad tudi spada v svojem cvetju med lilije, od katerih Jezus v današnjem evangelju govori. Kako čudno je stvaril Stvarnik moje okó, da občuti lepoto njegovega stvarjenja! Kaj bi bila za me lepota cele nature, ako bi jes občutka ne imel, tisto občutiti? Moje okó občuti zlahtnost lepega cvetja, pa po tem občuti tudi zlahtnost svojega Stvarnika! Pa prestopimo od cvetja ljube hajde, na cvetje vsakega človeka. Uprašajmo, ktera stvar cvetí tako lepo kakor človek v svoji mladosti. Veseli te cvetečo hajdo viditi, ravno tako viditi človeka v svoji mladosti; tebi se nasmeji lepo bela hajdica, tako tudi človek v mladosti. Pa kakor velika nevarnost čaka na hajdo v cvetju, tako tudi na človeka v mladosti. Ali

niso toča, škodljivi vetri, slana itd. niso tiste nevarnosti, ktere cvetje vzamejo in storijo, da hajda vedli in sadú ne prinese? Barajmo, koliko nevarnost čaka na človeka v njegovem cvetju? Njega more skaziti toča, slana in škodljivi vetri. Ktera toča, ktera slana, kteri vetri so ti? Kaj so hudi zgleđi drugega, kakor toča in slana, ktere cvetnemu človeku škodujejo? Starši delajo hudo, to hudo pada na otroško polje, pada otroku v oči, to je toča, ki mladost pobija in mlado dušo kazí. Kar starši delajo, menijo otroci, da je tudi njim pripuščeno, in tako staršev zgleđ v rahlo in mehko serce skaženo in škodljivo podobo vtisne, ktera se pri otroku pozna celo življenje. Ako starši kolnejo v pričo otrok, ako nespodobne besede govorijo, ako bližnjega obrekujejo in dolžijo, ako pred njimi jezo na znanje dajejo in z bližnjim v sovražtvu živijo, ali to ni strašna slana, ktera vse cvetje mladih serc posmodí? — Ako ravno so pa starši pobožni in keršanski, pride toča in slana od ptujih ljudi. Komaj je otrok od staršev se ločil, se začne že okoli njega zbirati truma zapeljivcov; ti se mu prilizujejo, mu sladke besede dajejo in tako motijo njegovo nedolžno dušo, in na njega pihajo, kakor močen jug. Koliko je toraj moči potreba se bojevali zoper vse te nevarnosti! Dobra izreja v mladosti, od mladih nog veliko velja; ako cvetnemu človeku v takih nevarnostih keršanska izreja manjka, kako lahko se on spodtika, kako lahko pade? Človek mlad brez varha sam sebi pripuščen, je v velikih nevarnostih; kako hitro more skažen, kako hitro zapeljan biti!

Dokler je človek nedolžen, kako lepo in žlahtno cveti, jasen in vesel je njegov obraz in pogled, jasen in vesel gre na svoje delo, jasen in vesel opravlja svojo molitev, v miru svoje vesti gre spat, v miru svoje vesti spet ustane. Kakor hitro pa začne grehu služiti, zgubi svoj jasen in vesel pogled, preč je njegov pokoj, njegovo sercé je skaženo, zgubil je svoj lep žlahten cvet, škodljiv jug ga je požgal: starši se plakajo, ker vidijo otroško serce osmojeno in pokaženo; oni zdihujejo: kje je zdaj veselje, ki smo ga pričakovali od našega otroka. Zapeljani človek sam je nepokojen, ni več, kakoršen je bil v svoji nedolžnosti, on čuti pekel svoje hude

vestí, dokler je prej nebesa dobre vestí seboj nosil in uživljal. Oh nesrečni smo, če v greh pademo! Joh in jojmene vsem, pa tudi zapeljivcom! Joh in jojmene vsem, ki z besedo ali z djanjem cvetnega človeka zapeljajo, ga pohujšajo in kazijo. „Boljše bi jim bilo, pravi Jezus, da bi se jim mlinsk kamen na gerlo obesil in se potopili v globočino morja“. Jok in krik je, ako ti slana tvojo hajdo vzame. Jok in krik je tudi pri keršanskih starših, ako slana in toča pride in jim osmodí ali pobije otroke, njih glas vpíje v nebesa! To je toča, to je slana, to je jug, ki nam mladino pokončá. — Učimo se pa tudi, da, kakor je hajdin cvet le kratek, tako tudi človek le kratko cveti. Hitro se hajda počerni in poterdi, tako je tudi pri človeku. Človek v svojem cvetju ne misli na smert, ne misli na starost, ne misli na bolezni, ali revne čase: Njemu povsod rože rastejo, vse se mu na proti smeji. In v tem svojem veselju pozabi rad in lahko na svojega Boga, na svoje dolžnosti, in se besedam skerbnih staršev rad posmehuje, rad se štima in povzdiguje, rad je prevzeten in v greh zabrede. Pijan je, bi rekel, prevelikega veselja, in ves omočen, — in vendar ta čas dolgo ne terpi. Oster zob mogočnega časa grize in gloda tudi na rudečih licih mladenčá in deklice, in oba se postarata. Priletni ljudje tukaj med nami so bili nekđaj tudi mladi, pa zdaj niso več, tudi na njih licih so rože cvetele, zdaj so pa že obletele. Ali se boš toraj mladi človek še zanašal na svojo mladostno lepo podobo in na svojo moč? Lej! le malo časa in vse to preide, le samo čednost in dušna lepota ostane terdna; to si imaš nabirati in hraniti, zatoraj poslušaj, kar ti dalej povem:

2. „Bučele redí“. Lepo cvetje dobro diši in vabi pridne bučelice nabirat si sladke sterdi. Ne najdeš skoraj steblica, da bi prazno bilo, na vsakem najdeš pridno živalico. Cela njiva buči in šumi od bučelic, one priletavajo in odletavajo, pridne in delavne so, nevtrudne do noči. Dokler hajda cvetí, najdejo obilno potrebne jedi, najdejo sladke sterdi in morejo zbirati; ko pa cvetje mine, mine tudi paša, djano je po sterdi. —

Uči se tudi ti v svoji mladosti zbirati sterd, kakor bučelica, da imaš na zimo kaj jesti. Po zimi ni rož, ni hajde.

Uči se delaven, priden, nevtruden biti; ako si se pa tega že naučil, ostani tako! Veliko reči se moreš učiti v cvetju, v mladosti, veliko sterdi si moreš nabrati za svojo zimo, na svoje stare dni. V mladosti se toraj vsakdo naj pripravlja za delo svojega prihodnjega stanú. V mladosti glava vse lahko zapopade, lahko ohrani. Česar se človek poznej poprime, ne gre mu tako hitro v glavo in v perste, ne ohrani tako dolgo: po cvetju je tudi bučelici čas nabirati minul. Pri vas leží, keršanski starši! da vaši otroci sterd nabirajo. Pošljite toraj svoje otroke v tiste kraje, kjer se kaj prida naučé; pogledjte matico, kako ona pošilja svoje bučelice na vse strani; zakaj česar se zdaj naučé, bojo potrebovali in uživiljali vse žive dni. Priganjajte jih k delu, pa poterpite ž njimi in kažite njim, kako naj se dela poprimejo. Ne nehajte jih brez dela postopati; zakaj tako bi se navadili lenobe in bi se, kakor troti znajo, le hotli rediti od znoja drugih ljudi. Lenoba je rodovitna mati veliko grehov! Odkod pride tatija? Človek se ni navadil delati, zatoraj rajši krade in goljfuje. Vse bučele, ki ne znajo nabirati, ki so preslabe in bolehné, katerim noga ali habica manjka in se le od drugih redijo, une bučele primejo in jih iz soda pahnejo. Taka se tudi godi lenuhu in potepuhu, tatu in roparju, žalosten je njegov konec. Zatoraj srečen, kdor si je naučil v mladosti, si sam svoj kruh služiti in se pošteno, če ravno težko in le borno, rediti.

Učite tudi, kerš. starši! svoje otroke telesne čédnosti, da se radi umivajo in čiste deržé, in tako ubranijo veliko boleznim, le zdrav in močen človek pa ima veselje do svojega dela. Učite jih tudi mere pri jedi in pijaci, zakaj zmernost nareja naše truplo terdno in močno, da smo pripravni za vsako delo. — To pa še ni zadosti, da starši skerbé, naj se otroci učijo nabirati sterdi časne sreče, oni naj tudi skerbé, naj si sterdi nabirajo za večno zveličanje. Pošiljajte toraj ljubi starši! svoje otroke radi v šolo in h keršanskemu nauku, zakaj treba je, da otrok že v svojem cvetju pozna svojega Boga, svoj poklie, svete nebesa in sveto vero, ki v nebesa pelje. Zatoraj kerš. starši! ne pripuščajte, da bi vaši otroci keršanski nauk zamujali. Še le v starosti, še le v križih in težavah

še le človek prav čuti, kako potrebna, pa tudi kako sladka je naša sv. vera. Skerbite starši! da se je vaši otroci dobro naučé! Vi otroci pa poslušajte svoje starše in bogajte jih! Pa godí se po svetu, da so starši volje bili, otroke pripraviti v dober stan; pa otroci so le bili nemarni, leni in hudobni, niso staršev poslušali in jim delali sivih lás. Tako so jih plačevali, pa tudi njim je potlej šiba pela; nepokorni otroci so bili nesrečni v svojem življenju. Mladeneč zbiraj si svoj prihodnji stan pametno, baraj svoje starše, imej sveto vero vedno za svojó prijateljico in tovaršico in uči se zvesto vsega, kar bo tebi kruh dajalo. Tudi ti deklica, nabiraj že zdaj vse, česar ti bo poznej treba; vadi se čednosti in dela, ohrani svojo nedolžnost in čistost, uči se opravil keršanske in pridne gospodinje, da boš enkrat srečno in pošteno živela. Vsak mlad človek naj si zbira zdaj v cvetju svojega življenja sterd prave pobožnosti, bogaboječnosti in delavnosti, prave ljubezni do Boga in bližnjega, da enkrat srečno živi, srečno umerje in srečno v nebesa pride! —

3. „Od sterdi diší“. Prišli ste danes vsi v cerkev; hodili ste na poti memo cveteče hajde. Povejte, kakšen duh vam je od vseh strani naproti puhtel? Vsak mi bo odgovoril: Prav sladek žlahten duh, kateri od same sterdi diší. Žlahten, sladek, sterden duh se razprostira po celem polju, in nam naproti diší! Kako čudno nas je Bog stvaril, da moremo duh hajdinega cvetja občutiti, obvhati. Zakaj bi mi bil ves še tako dober in žlahten duh, če bi ga jes ne občutil? Pa vsak cvet ne diší dobro, nekteri diší zoperno, nekteri pa je brez vsega duha. So nar lepše rože, ktere pa ne dišó. Cvet, ki je lep in prijeten, zraven pa tudi dobro diší, je toliko več vreden.

Lep je mlad človek v svojem cvetju, oh da bi tudi! lepo dišal! Čednosti in dobre dela so tisto cvetje, ki daje dober žlahten duh. V sv. pismu se čednosti in dobre dela imenujejo žlahtne dišave; ali veste, mladi ljudje! ktere čednosti so pri vas nar boljše dišave? Najpred je ljuba bogaboječnost, ki svojega Boga vedno pred svojimi

očmi ima. Ja, kerš. mladina! Bog je povsod pri tebi, on vse vidi in sliši, povsod te obvaruje, ti mnogo dobrega deli, tega Očeta ne zabi, imej Boga pred očmi, ljubi ga in boj se ga! Potem pa pride ljuba čistost in nedolžnost, ki se varuje zvesto vsakega greha, posebno vsake nečistosti. Sram te bodi mladi človek, vsake gerde misli, nespodobne besede, nesramnega djanja: Oh kako lep je čist rod, njegov spomin je večer; v časti ostane pri Bogu in ljudeh! Cvetje, ki lepo diši, je tudi pobožna molitev; zjutraj, ko ustaneš, zvečer, ko se vležeš, opravi lepo svojo molitvico; ko se zvon oglasi in zvoní Avemarijo, le hitro se odkrij in povzdigni svoje serce k Jezusu, ki nas je na sv. križu odrešil; v cerkvi pa bodi tvoje veselje, ali pobožno peti ali pa iz bukvic ali pa na patnošter serčno žebrati. Oh mladina, tvojih sovražnikov je veliko; prosi od Boga pomoči; naj ti On, rožna devica Marija in angelj varh na strani stoji. Še nekaj ne smem pozabiti! Cvet, ki lepo diši, je še pokorščina in delavnost; pokorni in delavni otroci se greha ložej varjejo in ohranijo svoje serce pobožno in nedolžno. Pobožno in nedolžno serce pa dobro diši.

4. „Na tavžent pedi“. Daleč okoli se razlega prijetni duh hajdnega cvetja; še njive ne vidiš, že jo ovohaš. Ravno taka je tudi s človekom v cvetju mladih let. Mladega človeka, ki lepo in keršansko živi, vse daleč okoli ljubi in spoštuje. Ljubi ga domača hiša, cela sosesčina, ja cela dežela; kamor pride njegovo ime, povsod slovi, vse ga ljubi in časti. In ta dobri duh ne mine tako hitro; uživlja svojo čast in dobro ime vse svoje žive dni, leta in leta. In še veliko dalej diši njegovo lepo življenje, diši v nebesa, diši v neskončno večnost. Cela nebeška truma gleda njegove lepe žlahtne dela, in duh njihov puhti pred božji tron. On je ljubej nebeškega Očeta, on je pravi božji otrok! Pa kaka je z grešnikom! Vse se ga ogiblje, vse ga zaničuje, po celem svetu gre njegov smrad, in se clo kadí tje v strašno večnost, kjer bo od greha prejel plačilo greha, smert in pogubljenje! Cvetni človek, jaz ti ne morem dosti povedati, koliko je

vreden, kako je srečen mlad človek, ki lepo živi! Zatoraj ohrani nauk, ki sem ti ga danes na serce položil. Vzel sem ta nauk iz nature, hajda, ki ravno zdaj cveti, ti ga daje vsaki dan. Mislil sem, da se ti bode nauk iz vsakdanjega življenja posebno prilegel in se prijel tvojega rahlega serca. Tudi Jezus je storil tako, kakor nam priča današnje sv. evangelje. Oh kako srečen bi jaz bil, ko bi moj današnji nauk obrodil obilno dobrega sadú! Kratek pa imeniten je ves moj današnji nauk; zatoraj ga vam h koncu še enkrat ponovim, vtisnite si ga globoko v serce:

„Hajda cveti, bucele redí,
Od sterdi diši na tavžent pedí“! Amen.

Pridiga za angelsko nedeljo.

(Od velikosti pohujšanja; gov. M. T.)

„Kdor pohujša ktereга teh malih, ki v mé verujejo, bi mu bilo bolje, da bi se mu obesil mlinsk kamen na vrat, in se potopil v globočino morja“ (Mat. 18, 6.)

V v o d.

Kakošno vrednost ima človeška duša v očéh svojega Stvarnika, se iz tega spozna, da je Bog po besedah našega Odrešenika celó angelske duhove človeku v službo podvergel, in jih posebno otrokom dal za varhe njih nedolžnosti. Če ima pa naša duša že pri Bogu tako veliko ceno, koliko bolj jo moramo še le^mceniti in spoštovati! Če še celo nebeški duhovi na božje povelje za nedolžnost in zveličanje naše duše skerbé, naj bo deleč od nas, da bi pa mi svojo, ali dušo svojega bližnjega omadežvali in pogubili. Veliko več bodi naše prizadetje, svojo in dušo bližnjega, pogubljenja varovati, jo v nedolžnosti ohraniti in jo k zmiraj veči popolnosti napeljevati.

Ravno zavolj velike vrednosti duše se toraj Kristus, ki je prišel duše rešit, v današnjem evangelii zoper tiste zagrozi, ki pohujšanje dajejo, in tako nedolžne duše s

strupom greha okužijo in pogubé. On, ktereга je bila zgolj miloba, zgolj usmiljenje in preserčnost do drugih grešnikov, nad pohujšljivci izreče strašne besede: „Gorje človeku, po katerem pohujšanje pride, in mu zagrozi, da bi bilo bolje zanj, da bi se mu mlinsk kamen na vrat obesil, in bi bil potopljen v globočino morja. Le svojemu izdajavcu, Juda Iskariotu, je z enakimi besedami zažugal, rekoč: „Gorjé mu, po katerem bo izdan Sin človekov! Boljše bi mu bilo, da bi ta človek nikoli rojen ne bil“. Ker toraj Jezus tega, ki pohujšanje daje, s svojim izdajavcom primeri, iz tega lahko sklenemo, kako velika da mora biti hudobija pohujšanja. Vender nas pa žalostna skušnija učí, da greh pohujšanja med nami ni nič nenavadnega. Zato bi vas rad danes v božjem imenu posvaril, da nikarte tega strašnega odgovora nakladati na svojo vest. Ob kratkem vam bom toraj razložil, kakošna grozovitnost da je zapeljevanje nedolžnosti. Poslušajte in k sercu si jemljite to svarjenje, in ne bo naj ne enega, ki bi delo angelov podiral in dela satana razširjal! — Začnem v imenu angelov varhov.

R a z l a g a.

„Kdo bo šel na goró Gospodovo, kdo prebival v njegovem svetem šotoru?“ — Tako vprašuje kraljevi psalmopevec, ko mu pred oči stopi tisti trenutek, ko se ima kardelo izvoljenih za poveličanim Kristusom vzdigniti proti nebesom. Na to si sam odgovori: „Kdor je nedolžnih rok in čistega serca in čegar duša za nečimernosti ne vé“. Kako srečen je toraj človek v svoji nedolžnosti! kako dobro mu je pri sercu! kolik sladki mir prebiva v njegovi duši! s kolikim otročjim zaupanjem se lahko ozira proti svojemu Bogu! s kolikim veseljem ogleduje po vsem svetu! Kakor lep in jasen pomladanski dan, ko vse na okoli zelení in cvetí, mirne sapice pihljajo, ptički veselo prepevajo, in nobena meglica višnjevenga nebesa ne krije; tako je življenje duše v njeni nedolžnosti. Njeno sercé je vesel raj, v katerem angeli Gospodovi prebivajo in kjer se

že na tem svetu okuša in vživa tista radost, katero oku-
šajo in z obličja v obličje vživajo trume izvoljenih v nebesih.

a) Oh! tu pride zapeljivec, ki z očitno prederznostjo, z govorjenjem in djanjem, s prilizovanjem ali izdajavskim poljubljenjem, z obljubami in z darili baklo greha nedolžnemu sercu podtakne, dokler hudobija v plamenu na kviško švigne in strašen požar uname. Oh, zdaj je vse spremenjeno, vse drugačno v nesrečno obnoreni duši. Zginil je od nje tisti mir nebeški, ki ga svet ne more dati; proč je jasna brihtnost in veselje mladih let; proč tolaživni pogled proti Bogu, proč veseli razgled po širokem svetu. Strastni nepokoj stresa njeno sercé; nenasitljivo hrepenenje ga terpinči, grizleji vesti se zbudé in žalost in tuga, kakor težki pezi na njem ležé. Minila je ljuba, vesela spomlad, omolknil nedolžnega veselja glas; nebó se je prevleklo s črnimi oblaki; — zgubljen je raj, do solz užaljen angel varh. — In kdo je ta, ki je to peklenško delo doprinesel, in toliko podertijo na poprej tako lepem vertu božjem napravil? — Ta si ti, zapeljivec in pohujšljivec! ti si poderl srečo te duše, ti ji poropal njeni mir, ti ji zadál rane večne smerti in ji odperl široke vrata v pogubljenje. Le poglej in veséli se s satanom vred svojega dela! — Ahab je Nabotu vzal delež njegovega očeta. Kaj so pa vse te časne dobrote proti narveči dobroti človeški, proti gnadi božji, ob katero si svojega bližnjega pripravil? Toraj je tvoja hudobija veliko večá, kakor Ahabova. Kajn, je svojega brata Abeljna ubil. Kaj je pa časno življenje proti večnemu življenju duše, katero si v svojem bližnjem umoril? Tvoja pregreha preseže tedaj pregreho Kajnovó. Kralj Nabuhodonozor je Jeruzalemski tempelj oropal in poderl. Kaj je pa tempelj sozidan iz kamnja in lesa v primeri z živim tempeljnóm božjim, ki je človeško dušo, kateri si vse lepotičja poropal in jo do tal razdjal? Tvoja hudobija je po tem takem proti hudobiji Nabuhodonozorjevi še le majhna senca. Tako je tedaj zapeljivec nedolžnosti tat, ropar, ubijavec in tolovaj duše svojega bližnjega. Gotovo, velika grozovitnost mora to biti, ker pekel sam ga ima za svoje orodje,

satan za svojega namestnika na zemlji, da kraljestvo božje zatira in kraljestvo peklenško razširja.

b) Zapeljivost pa ni le veliko pregrešenje zoper bližnjega, ki ga v pogubljenje vodi, ampak še veliko večje je pregrešenje zoper Boga, Stvarnika in Očeta vseh ljudi. Naša duša namreč je po božji podobi ustvarjena, in to podobo božjo zapeljivec v duši svojega brata ali sestre omadežuje, jo v podobo satanovo spremeni, in tako ljubelega otroka božjega nebeškemu Očetu odpelja in ga naravnost proti pogubljenju naviza.

c) Zapeljevanje je tudi veliko pregrešenje zoper Kristusa, Gospoda in Odrešenika našega. Skrita v sercu tistega Očeta, pravi sv. Krizostom, ki je Bog ravno tistega Boga, je bila Beseda v nebesih v razsvitljenji svetih; pa vendar ta beseda ni ničesar bolj želela, razun v blagor duš na zemljo priti. Rojen v hlevu, ležeč na slami in terdem lesu je viditi, da edinorojeni nag, jokajoč in trepetajoč nič drugega ne tirja, kakor duš. Z Betlehema gre v Jeruzalem, in po dnevu ga vidim vsega od solnca ožganega, lačnega, žejnega in trudnega za pridobljenje duš se poganjati, in enak dobremu pastirju med ternjem in gromovjem hoditi, da bi jih pridobil. Po noči pa ne vidim, da bi počival; vidim pa, da joka in s solzami za zveličanje duš moli. In poslednjič grem verh skalovja Golgate, in ko mnogotere bolečine s tremi žebli na križ pribitega, ranjenega, razterganega, razmesarjenega in v zadnjih pojemljeh zdihujočega telesa premišljam; ko slišim, da iz ljubezni do duš še po večem terpljenji hrepeneč kliče: „Žejin sem“, kakor bi rekel: Vi aposteljni, oznanovavci mojega evangelja in služabniki mojega svetišča, vodite k meni duše v pogašenje moje žeje! In ko ga vidim z razpetimi rokami, z objokanim obličjem in prebodenim sercom; — oh! zavpijem, Jezus je za zveličanje duš umerl, in potlej je zavolj tebe tvoj brat pogubljen. O rane, o terpljenje! o smert mojega Zveličarja! o 33 zastonj prestalih let pretrudnega življenja! O cena predrage kervi, ki bo prišla nad zapeljivca in njegove otroke, in na maščevanje klicala pravičnega Sodnika! —

d) Zapeljevanje je poslednjič velika pregreha zoper angel varha. Kakor je duša v nedolžnosti njegovo in vseh izvoljenih veselje, tako je zapeljana duša njegova žalost in žalost vseh pravičnih. Zapeljivec ravna trudu in prizadevanju angela varha ravno nasprot in dela, da je vse njegovo navdihovanje in njegova ljubeznjiva skerb zastonj; odpelja ga od kozarca sladkosti v morje grenkobe, od veselja k solzam, od življenja k smerti, in mu spremeni veseli raj serca, v pekel že na tem svetu. Kako mile morajo biti solzé angela varha, ki jih joka zavolj zapeljane, na kraji pogubljenja stoječe duše! — Če se pa zapeljivec zoper svojega bližnjega, zoper Boga, Jezusa Kristusa in zoper nebeške duhove tako zelo pregreši, kakošne kazni ostre pravice božje čakajo tega, ki z zapeljivostjo postane ubijavec svojega brata! Gotovo, kdor le eno nedolžno dušo zapelja, zasluži pekel; kdor jih pa več zapelja, zasluži toliko peklov, kolikor jih je zapeljal, ali pa toliko hujše kazni v kraji večnega pogubljenja. Nad zapeljivcom se bo spolnilo, kar je Gospod Bog Helitovima sinovoma oznanil, rekoč: „Storil bom nekaj v Izraelu, da bo slehernemu, ki bo od tega slišal, po ušesih donelo“.

Hudobija zapeljevanja se 2. razvidi v svojih daljnih nasledkih. Kar poznamo, je samomor nar strašnejše in grozovitniše divjanje zoper samega sebe, zato, ker za njim ne more biti nobenega kesanja, nobenega preklica. Ne sicer ravno to, pa vendar temu podobno je zapeljevanje nedolžnih; zakaj za tem še lahko pride na svetu kesanje, ali tudi to se velikrat popraviti ne dá, nikoli pa se nazaj vzeti in preklicati ne more. Lahko se primeri, da se zapeljivec sam poboljša in s skesanim sercom od pota hudobije odstopi. Takega dolžnost pa je, vse storiti, kar je mogoče, da tudi zapeljanega na pravi pot spreobrnjenja zaverne; ali velikrat je to pri vsem prizadevanji nemogoče. Kolikor lagljeje je, skalo po bregu doli zvaliti, kakor jo gori spraviti, tolako lagljeje je, bližnjega zapeljati, kakor ga poboljšati. In kolikrat se primeri, da je zapeljani spet zapeljivec drugih. Je li potlej mogoče, hudobijo zapeljevanja popraviti, ker se po tem zgodi, da je tvoje zapeljevanje prvi ud tiste iz pregreh

zvarjene verige, ki v neskončnost seže in je prilika k tavžent in tavžent grehom, tako, da tvoj greh še zmiraj na svetu živi, ko ti že zdavnaj nisi več tukaj, ko je tvoje truplo že zdavnaj sognjilo, in že nihče več ne pomni tvojega imena? Poglej kepe snega verh sterme goré! Sprožena od kakošnega kamna ali od noge popotnika, se narašča v čedalje večo in večo gručo, da vse skalovje za njo gromí, ter cele gojzde podere in v dolini cele vasí lahko pod sé zakopá. Enako, kakor s to kepo snega, je z zapeljivanjem. Hudobna beseda, ali slab zgled vleče na tavžente grehov za sebo in jih pokopá v večno brezno. Podoben je zapeljivec požigavcu, ki je mislil s perva le eno hišo zažgati, ali od te se je plamen še čez druge sosednje hiše razširil in na posled vso vas vpepelil, dasiravno požigavec tega ni mislil; in zdaj sam roké nad glavo sklepa, pa ni več pomagati, storjenega nestorjenega storiti ne more. Enak je komu, ki bi strupa v studenec vergel, ki bi slehernemu, kateri bi iz njega pil, smert prinesel.

S tím pa jez ravno ne rečem, da bi zapeljivec ne mogel pri božjem usmiljenji odpuščanja zadobiti, če pravo, resnično in stanovitno pokoro dela. Naj bo tudi to, — kolika žalost ga bo še v starih dneh v sercu klala, ko bo še zmiraj pred očmí imel nasledke svoje pregrehe! Kakošni grenki spomini bodo vtisnjeni v njegovo vest! Kakošen strah ga bo obdajal še na smertni postelji! In če tudi zavolj njegovega zdaj spokornega življenja sodba večne pogube čeznj ne bo izrečena, kako dolgo in kako hudo terpljenje ga pa še na unem svetu v vicah čaka, preden bo zbrisano in poplačeno njegovo zadolženje! Kolikrat bo moral v britkosti svoje duše zdihovati: „O koliko boljši bi bilo za me, ko bi mi bili, preden sem pervikrat koga zapeljal, mlinsk kamen na vrat obesili, in me potopili v globočino morja!“ — Priča, da nobena druga stvar na smertno uro človeku več nepokoja in strahu ne prizadeva, kakor spomin na dano pohujšanje, nam je Berengar, veliki diakon v mestu Angers, ki je s svojo krivovero veliko ljudí zmotil in zapeljal. Konec njegovega življenja ga je Bog predramil, da je svoje zmote preklical in se spreobernal. Na smertno uro pa na enkrat postane ves prestrašen in nepokojen.

Duhoven, ki je bil pri njegovi smerti pričujoč, ga vpraša: „Zakaj, ljubi brat, ta nepokoj in ta strah? saj je Bog zgolj usmiljenje, vanj zaupaj! „Vem, mu odgovori s trepetajočim glasom, in tudi zaupam, da bo Bog gledal na moje solze in mi moje grehe odpustil; ali mi bo pa tudi grehe, h katerim sem drugim priložnost dajal, odpustil? Gorjé mi, ker se mi zdi, kakor bi me te po meni zgubljene duše pri božjem sodnem stolu čakale in maščevanja tirjale; kakor bi Jezus v mojim notrenjem dajal slišati glas: Kje je ta, kje je una, ki si jih pogubil.

S k l e p.

Zato rečem k sklepu: V božjem imenu in v imenu predrage cene Kristusove kerví vas prosim: Imejte spoštovanje pred nedolžnostjo, ne dajajte jim pohujšanja; ne bodite tolovaji, ampak angeli varhi njih duš! Komur pa vest očita, da je že koga zapeljal, naj posnema spokorni zgled neke imenitne gospé, ki je bila kriva, da sta se bila dva zavolj nje bojevala, in je bil eden na pragu njene hiše umorjen. Kakor hitro se te krivice zavé, izkopá po noči kosti, jih zdaj s solzami namaka, zdaj se čeznje verže, zdaj roke nad njimi sklepa, zdaj njegovo glavo v roke vzame in vpije: Poglej! mogočni Bog, mi dva oba te tu prosiva; jez v pepelu, ta v ognji, ktereга boš uslišal? On hoče pravico, jez prosim usmiljenja. In po dolgem omolknenji reče: Tako dolgo bom tulila in toliko zdibljejev in tožbá storila, dokler njegovo vpitje in glas njega kervi prevpijem. Moje poboljšanje naj bo vsem tako očitno in znano, da se vsi nad mano spodbadajo in mojo pokoro vidijo. — Pojdi, ti rečem k sklepu, in če si z zapeljivim življenjem to gospó posnemal, posnemaj jo še v pokori, da ne bo Gospod tvoje duše tirjal za dušo tvojega brata! Amen.

Pridiga pri prvi sv. maši.

(Duhovniki nas peljejo k Jezusu.)

„In mu pripeljejo gluhega in mutastega in ga prosijo, da naj položi roko nanj.“
(Mark. 7, 32.)

V v o d.

Usmiljeni Jezus, ki je prišel nas vse časno in večno zveličat, je hodil po krajih Desetomestja in je lepo učil. Truden od hoje in učenja se je usedel na nekem prijaznem hribcu. Zdaj so pred Njega postavljali vseh sort bolnike, mutaste, slepe, gluhe in hrome. Ljubeznjivi Jezus vsem pomaga in jih ozdravlja. Zadnjič mu pa še pripeljejo gluhega in mutastega in milo prosijo, da naj položi roko nanj in ga ozdravi. Jezus vzame bolnika na stran, vtakne svoje perste v njegove ušesa, pljune in se dotakne njegovega jezika, vzdigne svoje oči proti nebesom, zdihne in reče: „Efeta“, to je po našem: „Odpri se!“ In siromak je bil ozdravljen, dobro je slišal in prav govoril. Ljudje, to viditi, so se čudili in vpili: „Vse je prav storil, gluhim je dal slišati, in mutastim govoriti“. Srečen, bote rekli, srečen je bil siromak, da je k Jezusu prišel, zakaj pri Njem je našel zdravje, srečo in veselje. Pa sirota ni mogel sam k Jezusu priti: gluhi je bil in nič ni slišal še od Jezusa, od Njegovih lepih nauk in velikih čudežev; mutast je bil in ni mogel povedati, kaj bi rad in ni mogel prositi, da bi ga ozdravil. Srečen toraj, da je usmiljenih ljudi našel in dobrih prijatlov, ki so ga k Jezusu pripeljali in namesto njega prosili. Še enkrat rečem: Srečen je bil, bolni in siromak, da je k Jezusu prišel, kajti dobil je svoje zdravje, slišal je tanjko in govoril je prav. Oh sreča, oh veselje, katero je našel pri Jezusu!

Ljubi moji poslušavci! Tudi mi želimo k Jezusu priti, priti k Njemu v svete nebesa, kjer nas čaka večna sreča in neskončno veselje, tisto veselje, kterege še ni nobeno oko vidilo, nobeno uho slišalo, in nobeno sercé še ni občutilo. Pa ljubi moji! borni siromaki smo, kdo nas pelje k Jezusu, kdo ga prosi za nas? Slepí in hromi, gluhi in mutasti smo,

da pravega pota ne znamo, da ne znamo prav govoriti in prositi! Oh, da bi imeli tudi mi revne sirote miloserčnih ljudi in dobrih prijatlov, ki bi nas k Jezusu peljali in za nas prosili! Kje so ti naši dobri, naši največi prijatli? Povzdignite svoje oči in pogledjte pred sveti oltar! Kaj vidite tam pred sv. oltarjem: Nov mlad gospod sedijo tam, okoli njih so visokočastiti gospodi duhovniki in pošteni svati; lepo so po mašno oblečeni in krono nosijo na glavi, prvokrat bojo opravljali danes nekervavo daritev sv. maše in Boga prosili za nas revne Evine otroke. Novoposvečeni mašnik so ta gospod, in eden izmed tistih dobroserčnih in zvestih prijatlov, ki ljudi vodijo skoz to revno solzno dolino in jih peljejo k Jezusu v sv. raj. Od tega hočem vam danes govoriti in pravim:

„Duhovniki so tisti prijatli, ki verne kristjane peljejo k Jezusu Kristusu“.

Malokedaj slišite ljubi kristjani kaj od duhovnega stanú; bojimo se, da bi nam kdo ne oponesel: „Pridigar sam sebe hvali in časti“. Danes pa moram od tega govoriti; težko mi je in Bog mi je priča, da posvetne hvale in časti ne iščem; danes moram od tega govoriti, Boga in njegove posvečene mašnike pohvaliti in počastiti, vas pa podučiti in zveličati; zatoraj le zvesto poslušajte!

Razlaga.

Prelepo je Jezus učil in velike čudeže delal. Ni se toraj cuditi, da so skerbne matere svoje ljube otročiče k Jezusu prinašale in ga prosile, da bi se jih dotaknil in svoje roke na nje položil. Učenci pa so se kregali in materam branili. Jezus pa, ko je to vidil, je bil nevoljen in jim je rekel: „Pustite otročičem k meni priti in nikar jim ne branite; zakaj takih je božje kraljestvo“. (Mark. 10, 14.) Ravno tako usmiljeni Jezus še zdaj ljube otročiče k sebi kliče, in

a) duhovniki so, ki jih k njemu peljejo pri sv. kerstu. Keršanski starši, ko se vam novo dete rodi, mu morete obljubiti polne košte blaga in žita, zlata in srebra, mu morete dati kraljestva in cesarstva; pa božjega kraljestva in nebeškega veselja mu ne morete dati, zakaj: „Vsak človek

je v hudobiji spočet in od matere v grehu rojen“ (ps. 50, 6), je otrok jeze in sovraštva božjega, je otrok večnega pogubljenja. Pa oh čuda duhovne oblasti! Dukovnik vzamejo le nekaj kapljic kerstne vode, dete oblijejo in zraven le deset kratkih besedic izgovorijo: „Jaz te kerstim v imenu Boga Očeta, Sina in svetega Duha“, in otrok je preroden v otroka božjega, je brat ali sestra Jezusa, tempelj sv. Duha in dedič nebeškega kraljestva. Zato je djala bogaboječa Blanka, francoska kraljica, svojemu sinu Ludoviku: „Ko sem te jaz rodila, sem lepo kraljestvo ti podala; ali ko te je sv. cerkev kerstila, te je dediča nebeškega kraljestva storila“. Pri sv. kerstu se nam vrata nebeške odpró, duhovnik nas prevzamejo v sveto kat. cerkev in peljejo nas k Jezusu. On je kerstni vodi toliko moč na sv. križu pridobil, da nas omije vseh madežev in grehov, nas stori nedolžne in svete, Bogu dopadljive otročiče, in dediče večnega življenja! Oh kako srečen je otrok po sv. kerstu, oh srečne so leta svetega raja otroških dni: vse je nedolžnemu otroku sveto in veselo, vse se mu naproti smehljá in povesod si lahko igra. Srečen je otrok pri Jezusu, kamor so ga duhovnik pripeljali!

Otrok odraste in mora sam nastopiti pot, ki pelje v večnost. Pa naenkrat se pot razdelí in kaže na pravo in levo. Kam se hoče podati, na osko stezo, ki je s ternjem nastlana, ali pa na široko cesto, ki veliko rožic ponuja? Kteri pot je pravi, kteri derží k Jezusu? Duhovnik so tedaj tisti prijatelj, ki ga za roko primejo in mu kažejo pravi pot;

b) oni ga učijo, opominjajo in svarijo. Res da skerbni oče že tedaj, ko svojemu otroku prvi kosec kruha ureže, mu pokaže ljubega Očeta nebeškega in Njegovega sina Jezusa Kristusa; res da dobra mati svojemu otroku, ki še vesel okoli nje skaklja in igra, rada pripoveduje od dobrega Bogeca in usmiljenega Jezusa, ki je za nas na križu umerl. Pa vendar se človek keršanskega nauka večidel nauči v šoli in cerkvi. Duhovniki so tisti učeniki, kterim je Jezus rekel: „Kakor je Oče mene poslal, pošljem jaz tudi vas; pojdite po celem svetu in učite vse narode; in kdor vas posluša, mene posluša“. Zatoraj zapustí dobri duhovnik očeta in mater, brate in sestre, prijatle in znance, da vsem slová, vzame sveti

evangelj v roke in gre kamor ga Bog pelje; in kodarkoli hodi, premišljuje cel teden, noč in dan, kaj bo v nedeljo svojim ovčicam povedal in jih podučil in uči neutruden vse ljudi Boga poznati in ktereга je poslal Jezusa Kristusa; on uči mlade in stare, visoke in nizke, bogate in borne, pravične in krivične, „on oznanuje besedo božjo in ne henja, bodi si prijetno ali neprijetno, on svarí, prosi in krega z vsem poterpiljenjem in ukom“ (II. Tim. 4, 1). Je ni pregrehe nobene, ktere bi on ne pretresel in ostro posvaril: je pa tudi ni čednosti nobene, ktere bi on ne pohvalil in serčno priporočal. Oh da bi le tudi verni kristjani glas svojega pastirja lepo poslušali, in zvesto v sercu nosili. Noben bi se ne zgubil, noben pravega pöta ne zgrešil: vsi, vsi bi srečno prišli k Jezusu, kakor so nas duhovnik učili, opominjali in svarili! Pa je — Bogu bodi potoženo! — kristjanov, ki naukov svojih duhovnikov ne poslušajo, ki malokdaj k pridigi in keršanskemu nauku zahajajo; je kristjanov, ki zabijo, da so duhovniki božji namestniki, in da je njih beseda Jezusova, božja beseda; je takih kristjanov, pa še več jih je, ki božjo besedo poslušajo, spoštujejo, pa po njej se ne obnašajo in je v sercu ne ohranijo. Ali se je mar čuditi, da taki kristjani pravi pot zgubijo, ki pelje k Jezusu? Kdor božje besede ne posluša, je podoben človeku, kteremu je luč vsred teme ugasnila, ne vé kam gre in zabrede v strašne prepade. Pa duhovniki ga tudi sedaj ne zapustijo, oni so zvesti prijateli, ki ga nazaj peljejo k Jezusu, ktereга je zapustil; oni ga

c) ljubeznjivo na pravi pot zavernejo v zakramentu sv. pokore. Nesrečen je človek, ki je pravi pot zgubil. Veselje, ki ni bilo iz Boga, mu je minulo kot senca, huda vest ga grize in peče, strašna žalost ga obdaja. On zdihuje po prijatlu, on prosi pomoči. Duhovniki, dobri pastirji, to slišati, zapustijo devet in devetdeset ovčic, iščejo zgubljeno ovčico, jo zadenejo na svoje rame in nesó na pravi pot, k Jezusovi čedi nazaj. Saj je Jezus sam rekel: „Kterim bote grehe odpustili, so jim odpuščeni, in kterim jih bote zadržali, so jim zadržani“ (Jan. 20, 21). Grešnik spozná svoje zmote in hudobije, jih v svojem sercu živo objoka, terdno sklene svoje življenje poboljšati, se obtoži spovedniku svojih gre-

hov, zasliši pri spovedi, kako hudobno je počenjal, in koliko usmiljenja mu Bog dá, in potem začuje od svojega duhovnega očeta vesele besede: „Zaupaj moj sin, moja hči, tvoji grehi so ti odpuščeni“. Oh neskončna milost božja! oh precudna oblast duhovnikov: grehi so zbrisani v bukvah pravice božje, zbrisane so večne kazni, posvečujoča gnada božja se spokorniku spet v serce vlije, mertva duša spet oživi, in clovek je spet na pravem potu, ki pelje k Jezusu Kristusu!

Prerok Elija preganjan je šel skoz puščavo; ves slab in truden se uleže in zaspi, pa angel Gospodov ga zdrami, mu ponudi kruha rekoč: „Ustani in jej, še dolg pot imaš pred seboj do gore Gospodove“. Elija ustane, užije in poterjen gre dalje proti svojemu cilju. Tudi spokorjeni grešnik se čuti še slabega, potrebuje pomoči, da ne opeša, išče jedí, da ne obleží na težavnem potu. Duhovnik so spet tisti prijatelj, ki mu tudi te pomoči in jedí prinesó: oni

d) cloveku delijo za brešno presveto rešnje Telo. Nekdaj je Jezus svojim učencem in judom rekel: „Jaz sem kruh, ki sem z nebes prišel; ako kdo jé od tega kruha, bo živel vekomaj; in kruh, ktereга bom jaz dal, je moje mesó za življenje svetá. Kdor jé moje mesó, in pije mojo kri, ima večno življenje; zakaj moje meso je res jed, in moja kri je res pijača. Kdor jé moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem“ (Jan. 6, 51.). In pri poslednji večerji je Jezus posvetil kruh in vino in je rekel: „Vzemite in jejte, to je moje teló; vzemite in pijte, to je moja kri“. Potem pa je pristavil: „To storite v moj spomin!“ Odtehmal spreminjajo mašniki božji kruh in vino v pravo mesó in kri Jezusa Kristusa, pogrinjajo sveto mizo in kličejo verne kristjane: „Pridite vsi, ki se trudite in ste obloženi, Jezus vas bo tukaj oživil in poterdil; saj je sam rekel: „Jaz sem vinska terta, vi mladike! Kdor ostane v meni in jaz v njem, on rodí veliko sadú, ker brez mene kaj storiti ne morete“ (Jan. 15, 5.). Tako vabijo duhovniki verne kristjane; in kristjani poslušajo njih ljubeznjivi glas, hodijo k božji mizi in prejemljejo tisto jagnje božje, ki grehe svetá odjeme, zauživajo tisti kruh, ki jih živí in redí za večno življenje, dobijo tisto jed, ki jih močne storí greha se varovati, skušnjave premagovati in se

zvesto držati pravega pota, ki pelje k Jezusu Kristusu. Oh da bi le vsi poslušali svoje duhovnike, ki jih vabijo k božji mizi. Pa oh usmiljeni Jezus! ti nas kličeš in vabiš, si pripravljen vsak čas nam pomagati in nam potrebne pomoči deliti; mi pa smo toliko merzli in počasni do tebe, tako poredko k tvoji mizi pribajamo, sv. cerkev mora nas siliti, saj enkrat v letu tvoje sv. rešnje telo sprejeti; in še clo takih je, ki ob veliki noči k božji mizi ne pridejo. Oh to je žalostno; zato med nami peša živa vera, omahuje terdno zaupanje, ugasuje prava ljubezen in umira keršansko življenje: „Zato je veliko bolnih in jih veliko spi!“ Pa duhovniki tudi to dobro vejo, tudi te zgubljene ovčice kličejo, in si prizadevajo, jih zaverniti na pravi pot, ki pelje k Jezusu v sv. nebesa; oni

e) darujejo in žebrajo za pravične in krivične, za žive in mertve. — Kristus je večkrat cele noči žebрал, povzdigoval je svoje roke in prosil milosti in gnade z nebes za človeški rod. Ravno tako delajo tudi duhovniki in njih molitev pri Bogu veliko premore; zakaj Jezus je rekel: „Jaz sem vas izvolil in vas postavil, da greste in sad obrodite, in da vaš sad ostane; da, karkoli bote prosili Očeta v mojem imenu, vam da“. Zatoraj verjamite mi, ljubi moji! kedar vi že počivate in spite, zvesti duhovniki še za vas roke povzdigujejo in Boga za vas prosijo, naj bi vas požegnal, vas vse ovaroval vsake nesreče na duši in telesu. Pa vsi duhovniki vejo in čutijo, da so ubogi grešniki; res da niso tako veliki in hudobni grešniki, kakor bi jih maloprida ljudje radi imeli in kakor jih dolgi jeziki oberajo in černijo. Tudi duhovniki so Adamovi otroci, nosijo poerbani greh na sebi, imajo kri in meso — so toraj tudi kakor vsi ljudje, ubogi grešniki. To vsi duhovniki dobro čutijo in vejo, da niso vredni od Boga uslišani biti. Kar pa njih molitvi zmanjkuje, to pridene nekervava in presveta daritev, ktero opravljajo. Jezus se je kervavo daroval na sv. križu, nas odrešil večnega pogubljenja in nam pridobil vse milosti in gnade. Ravno tako se pa daruje vsak dan po nekervavo na altarjih katoljske cerkve, v čast in hvalo nebeškemu Očetu, pa tudi za odpuščanje naših grehov in za druge nam potrebne darove. Na križu je Jezus klical: „Oče, odpusti jim!“ Tako kliče z naših altarjev;

„Prizanesi ljudstvu, glej na obličje svojega Kristusa, glej kri lastnega Sina!“ Bog je Izraelcom prizanesel, ker je Mojzes za nje prosil, Bog je prečudno uslišal preroka Elija, Bog še zmiram uslišuje prošnje pravičnih; ali mar ne bó toliko bolje uslišal prošnje svojega Sina, ki se pri sv. maši za nas daruje in za nas prosi?! „Ta daritev, pravi sv. Francišk Salezijan, je brezno božje milosti, studenec božje ljubezni, duša vse pobožnosti, nar boljši pripomoček, gnado zadobiti. Tej daritvi se ima svét zahvaliti, da je še; kajti brez nje bi bil že zdavnej zavoljo grehov ljudi pokončan“. Glejte, ljubi moji! to je sv. maša, ktero duhovniki za vas darujejo, vas obvarovati vse nesreče in vas ohraniti na potu, ki k Jezusu pelje. Zatoraj le tudi vi radi k sv. maši hodite in pobožno se zadržujte; ne darujte sv. maše le za posvetne reči, za lepo živino, za ljubo zdravje, za časno srečo in blago, darujte jo nar več za dušne potrebe, za odpuščanje grehov, za pravo grevengo in pokoro, za poboljšanje življenja in za zveličanje svoje in svojih ljudi; zato darujte sv. maše, da se terdno deržite pravega pota, ki vas vodi k Jezusu Kristusu. Pa ta pot ni brez konca in kraja, tudi naše potovanje je enkrat pri kraju. Pri nekterih je ta pot kratek, pri nekterih pa dolg, poglejte na britof, tam počiva mlado, komaj rojeno dete zraven sivega starčka, in zraven lepe device, ki je bila kot kri in mleko, trohni stara babica, ktera je po palici hodila. „Človek od žene rojen je kakor roža, ktera se zjutraj vsadí, opoldne cvetí in zvečer obsuta leží“. Preden si človek v misel vzame, je pot njegov pri kraju; pa poslednja stopnja je še le nar nevarnejša in nar imetnejša stopnja; zakaj ona pelje človeka v neznano večnost in ga postavi pred sveti stol ojstre pravice božje; poslednja stopnja mu odpre vrata v svete nebesa ali v strašni pekel! Tudi na kraju njegovega pota duhovnik človeka ne zapustijo, oni ga

f) pripravljajo za srečen pot tje v neznano večnost. Težka bolezen je človeka na bolno postelj podjala, smert že na duri terka, zadnja ura se bliža; pot po tej solzni dolini bo skoraj pri kraju; pa vendar bi ga človek še rad srečno dokončal. Po koga bolna sirota pošlje? Pošlje po blago in premoženje, pa do vsega se ji studi

in gnjusi; pošlji po svoje prijatle, pa nobeden noče priti; pošlji po svoje domače, pa vsi žalostni okoli postelje stojijo in zdihujejo; pošlji po vse kralje in cesarje, po vse visoke in imenitne, pa pomagati ti vender ne morejo; pošlji po bornega duhovnika, oni pridejo in pomagajo. Morebiti da je pot dalječ, gerd in nevaren, vreme slabo in hudo, morebiti je polnoč: duhovnik vender le pridejo; oni vzamejo presveto rešnje telo in sveto olje, in z Jezusom na persih v tvojo samotno hišo letijo; stopijo k tvoji postelji in prijazno te nagovorijo: Brat moj, sestra moja! ne boj se, sam Jezus te je prišel obiskat. Potem delajo z bolnikom dolgo rajtengo, ga odvežejo vseh grehov celega življenja, mu podelijo popotnico presv. rešnjega telesa in ga denejo v sv. poslednje olje. Pa bolniku že sape zmanjkuje, merzel put se mu po obrazu cedí, že očí opera — bolnik umira. Duhovnik pri postelji pokleknejo, britko martro mu poljubiti dajo, priporočujejo njegovo dušo milosti božjega sodnika — in ah! zemljensko romanje je pri kraju, duša zletí in nastopí dolgo pot v neskončno večnost. Zdaj žvenklja mertvaški zvon, in oznanuje po fari žalostno novico: da je spet en brat, ena sestra šla pred božjo sodbo. Vsi pobožni za rajnega žebrajo in tudi duhovnik ga priporočujejo božjej milosti. In kader je černa zemlja že truplo pokrila, in ko je truplo že davno strohnelo: duhovnik te še vender ne zapustijo; vsakdan se pri sv. maši tebe spominjajo in za teboj v večnost prošnje in daritve pošiljajo! Bog hotel, da bi duhovniki vse verne kristjane srečno pripeljali k Jezusu Kristusu, kamor so jih vodili vse žive dni od zibebe do pokopališča! Bog daj tudi nam vsem srečno poslednjo uro; oh da bi vsi tako srečni bili, duhovnika imeti pri smertni postelji, ki bi nas pripravili za srečen pot totje v neznano večnost!

S k l e p.

Preserčni kristjani moji! to so toraj duhóvniki, oni so prijatli, ki verne kristjane peljejo k Jezusu Kristusu; pri zibeli jih sprimejo, jih vodijo za roko skoz celo življenje, jih peljejo skoz smertne vrata pred božjega sodnika in še totje v večnost svoje molitve in darove za njimi pošiljajo. To pre-

misliti moramo tudi mi zaklicati: „Bog je vse prav storil“, to moraš spoznati danes ti novoposvečeni mašnik, preljubi duhovni brat moj! 16 let si se učil in trudil, marsikaj hudega prenesel — pa Bog je vse prav storil: danes si dosegel, česar si želel, Bog te je za vse težave obilno poplačal in visoko povzdignil; vodil boš k Jezusu njegove drago odkupljene ovčice, in od njega dobil nebeško krono zvestega delavca! — „Bog je vse prav storil“, to občutite danes tudi vi keršanski starši častitega gospod-primicianta; res da ste za svojega sina težko skerbili, si marsikaj pritergali in trudili se noč in dan. Pa veselite se danes, vse vam je obilno poverjeno in poplačano; imate mašnika, ki bo za vas žebiral, daroval in vam enkrat zatisnil trudne oči. Morebiti da tista ura ni več daleč: oče so že stari in bolehajo dolgo časa, tudi mati gospod-primicianta že občutijo, kaj je starost. Pa vendar je to veliko veselje in sladek trošt za starše, da si reči morejo: Imam sina — duhovnika, — on me na stare dni ne bo zapustil in pozabil, bo se mene pred oltarjem spominjal, ko bojo moje kosti že prah in pepel! — „Bog je vse prav storil“ to poterdite danes tudi vi duhovni starši gospod-primicianta. Duhovni oče in duhovna mati! oba sta jim ptuja, pa rada in prijazno sta uslišala njih prošnjo in prevzela to dolžnost in butaro na se. Pa nič za to; kar sta jim dobrega storila, je zapisano tam pri Jezusu v bukvah večnega življenja, in On vama bo vse obilno in stoterno poplačal, kar sta njegovemu služabniku storila. Naj gospod-primicianta božja roka pelje kamorkoli hoče: ti duhovni oče in ti duhovna mati in tudi vi vsi duhovni svati bote njim povsod v sercu ostali, žebrali in darovali bojo za vas in vašo družino, da bi Bog vse obilno požegnal! „Bog je vse prav storil“, tako kličete tudi vi vsi ljubi poslušavci! Spet ste dobili novega duhovnika, enega izmed tistih prijatlov, ki vas vodijo k Jezusu v svete nebesa. Le tudi vi vse prav storite! Poslušajte duhovnike, ki vas učijo in svarijo, prihajajte radi k sveti maši in k božji mizi, kamor vas duhovniki vabijo, ljubite svoje duhovnike, ki vas ljubijo do smerti in vam še dobrot skazujejo po smerti, in slednjič visoko spoštujte in častite jih, ki so jim take svete reči in visoke oblasti izročene! — Pa dosti

sem govoril in vem,“ da že težko čakate na sv. mašo. Per-
vokrat bojo jo opravljali novožegnani mašnik, bojo darovali
Jezusa Kristusa nebeškemu Očetu za duhovne in deželjske
oblastnike, za ljube starše, telesne in duhovne, za celo zlahto,
za vas vse pričujoče, za žive in mertve. Deržali bojo živega
Boga v svojih posvečenih rokah, bojo mu potožili vse naše
reve in nadloge — ta presveta daritev pojde v nebesa, z
nebes bode pa prišel božji žegen in božja pomoč. Vsi bo-
demo občutili, da je Bog vse prav storil, Njemu bodi čast in
hvala vekomaj. Amen.

XXIII. Pridiga.

(*Maria causa laetitiae in coelo et in terra et in purgatorio; propterea
exoranda, ut intercessione sua veram laetitiam in nostris et aliorum
cordibus conservet, vivificet et augeat.*)

„Marija, začetek našega veselja; za nas Boga prosi“. Lavr. lit. 22. v.

V v o d.

Ko bi se narodu, ki je bil v vojski premagan in je od
sovražnika hudo stiskan, reklo: „Čez dolgo let bo v ta kraj
priletela tica in padlo ji bo iz kljuna zernice; zrastle bode
visoka smreka, ktera se bode poderla in zrezala v deske; iz
njih se bo naredila zibelka, v kateri se bo zibal otrok, ki bo
zrasel in postal junak in rešil svoj narod sužnosti in stiska in
ga storil srečnega in mogočnega“; bi ves narod težko in željno
pričakoval prerokovano tico. In ko bi vedel dan in kraj,
kedaj in kje je tici spadlo srečnonosno smrekovo seme, bi
djal: ta dan in tukaj je začetek našega veselja; mlado in
staro bi se veselilo dneva in kraja.

Hud boj je napravil satan zoper perva dva človeka v
raju; premagati sta se nala in ves cloveški rod je prišel v
hudo sužnost in v oblast hudičevo. V temni daljavi se mu
je še svetilo upanje, ktero je njemu dalo usmiljenje božje,

da se bo iz žene rodil Tisti, ki bo peklenški kači glavo sterl in človeški rod otel sužnosti peklenške.

Ta obljubljeni odrešenik bo prinesel srečo in obudil pravo veselje. Pričakovali so ga željno vsi ljudje starega testamenta, veselili so se njegovega prihoda pravicni, oznanovali so ga preroki, klicali so in prosili: „Rosite nam nebesa pravicnega in vi oblaki, nam ga dežujte“. In ko je obljubljeni prišel, so se veselili njegovega prihoda vsi izvoljeni, katerim se je naznanila vesela prigodba, kakor je že Janez kerstnik govoril: „Veliko se jih bo veselilo zavolj njegovega rojstva“. Če je pa Jezus, odrešenik pravo veselje vsemu človeškemu rodu, kaj ni Marija, ki ga je spočela in rodila, začetek našega veselja? O zares! v Mariji od vekomaj izvoljeni devici in materi božji se začne naše veselje. Nje se veselijo izvoljeni, ki gledajo obličje božje; od tega dnu, ko je njeni Sin na križu umerl, se nebesa spet polnijo z zveličanimi; nje se veselimo mi, ki prebivamo na zemlji, ker je mati božja tudi naša ljuba mati in predprošnjica: nje se veselijo verne duše v vicah, katerim se po njeni predprošnji toliko terpljenja olajša.

Marija začetek našega veselja — ta lep priimek me nagiba, da bom od veselja govoril in razločil dvojno veselje:

1. sveto veselje, 2. posvetno veseljevanje; ktero se kristjanu spodobi? Poslušajte me v čast Marije, ki je začetek našega veselja.

R a z l a g a.

Pravo veselje v duši izvira. Kedar jo svete in božje reči in storjene dobre dela tako zanimajo, da se vso srečno čuti, tedaj je duša vesela in to veselje je sveto veselje, ktero sv. Pavl vernim voši in priporoča v listu do Filipčanov: „Bratje! veselite se vselej v Gospodu: še rečem, veselite se“. (Fil. 4, 4.) Navodil vam bom nektere zglede svetega veselja iz svete zgodovine in iz življenja.

Filistejci so v vojski premagali Izraelce in jim vzeli skrinjo zaveze, Izraelcom nar svetejši zaklad. Ker je pa skrinja zaveze Filistejcom le nesrečo donášala, jo pošljejo Izraelcom nazaj, in David precej sklene, sveto skrinjo v Jeruzalem prenesti, da bi bila ondi varno shranjena, ker bi malikovavci in

sovražni narodi ne mogli do nje priti. V ta namen reče napraviti poseben voz in skrinjo na ta voz postaviti in tako jo peljati z veliko slovesnostjo v Jeruzalem v sredi duhovnikov in levitov, kateri so v velikem številu za to slovesnost iz vseh rodov se sošli. Povsod, kodar so šli s procesjo, je ljudstvo veselo pelo in od njih radostnega petja so se gore odmevale. Še clo kralj David sam je na vso moč plesal in poskakoval pred sv. skrinjo, da je s tem pokazal, kako je vesel, da zamore zdaj na varno mesto spraviti skrinjo zaveze. Nena- vadno se vam bo zdelo, da je kralj plesal pred skrinjo, ali razodeval je le svoje sveto veselje in sam govori takole: „Plesal sem pred Gospodom, ki me je postavil poglavarja svojega ljudstva; zakaj kdor se poniža pred Bogom, bo po- višan; napuhnjene pa bo ponižan“. Veselil se je David v Gospodu in sveto je bilo njegovo veselje. Ko prerok Natan Davidu oznani, da se bo iz njegovega rodú Mesija rodil, to je tisti, ki je imel biti poslan po obljubah, ktere je bil Bog storil Abrahamu, je bil David ves vesel in je pel Bogu zah- valno pesem za vse dobrote, ktere mu je skazal; in to nje- govo veselje je bilo sveto veselje.

Po angeljevem oznanilu se Marija vzdigne in gre urno čez goro k svoji teti Elizabeti. Ko stopi v Elizabetino hišo, jo pozdravi in ji voši srečo do milosti, ktero je Bog storil pobožni Elizabeti. Elizabeta, zaslišavši Marijno pozdravljenje, je bila napolnjena s svetim Duhom in je zavpila z velikim glasom in rekla Marii: „Blažena si med ženami in blažen je sad tvojega telesa. Od kod ta čast in sreča, da me mati mojega Gospoda obišče!“ Ko se Marija mater Gospodovo sliši imenovati, raste nje veselje, nje duh kipí proti nebu, serce jo zmaguje in se ne more več zderžati. Hvalo zažene Bogu na glas in poje: „Moja duša povelečuje Gospoda. V Bogu, Zveličarju mojem, mi duh poskakuje, ker ozerl se je na svoje dekle nizkost. Glej! odsihmal me bodo srečno ime- novali vsi narodi“. Čujte, preljubi prelepe besede, ktere le sveto veselje more navdihniti!

Ko sta Elizabeta in Caharija dobila sinu, sta se ga ve- selila kot božjega darú in ž njima vred so se veselili vsi sosedje in znanci. Hteli so mu po očetu imé Caharija dati.

Elizabeta pa je djala: „Ne, ne, tega ne, Janez naj se imenuje“. Mignejo po očetu, kako ga hoče imenovati, Caharija pa, ki je bil še mutast, si ukaže tablico prinesti in zapiše na-njo: „Janez naj je njegovo ime“. Pri tej prici se spolnijo besede angelove. Caharija spet spregovori in začne na glas in ves ginjen Boga hvaliti. Poln svetega Duha reče: „Hvaljen bodi Gospod Izraelov Bog, ki je obiskal in rešil ljudstvo svoje“. Bile so besede svetega veselja.

Ko angeli oznanijo pastirjem rojstvo Zveličarja, gredo urno gledat, najdejo Jožefa in Marijo in v jaslih zagledajo preljubezljivo dete. S pohlevno sveto častjo se bližajo detetu, ga preželjno gledajo in molijo. Marija in Jožef se čudita in veselita, da že ti možjé vedo rojstvo nebeškega otroka, in še bolj se veselita, ko jima pastirji povejo, da jima ga je sam angel božji naznanil. Veselijó se vsi skupej in hvalijo Boga. Bilo je tudi sveto veselje. Svetega veselja so bli polni aposteljni, po ustajenju in vnebohodu Jezusovem in po prihodu svetega Duha. Svetega veselja je bilo navdano serce srečnega očeta, ko je ugledal zgubljenega sina se verniti in skesanega za zamero prositi. Svetega veselja smo polni, kedar se po zvesto opravljeni spovedi in po vredno prejetem svetem rešnjem Telesu vernemo domú. Veselimo se, da smo srečno pretergali zveze hudičeve, da smo odpravili iz serca grešno nesnago in zadobili odpuščanje grehov, božje usmiljenje in prijaznost. Poln tega veselja je klical sv. Avgústin: „O Gospod, ti pretergaš moje vezí, tebi bom daroval hvalne darove! Hvali naj te moje sercé in moj jezik. Tvoja desnica se je usmilila moje smerti in iz dnu mojega serca je snela kalužo pogubljivo“. Sveto veselje čutimo v sercu, kedarkoli smo storili dobro Bogu prijetno delo; kedar smo siromaku z dobrim sercom vbogajme dali, kedar smo nagega oblekli, bolnika obiskali, ali kedar smo sovražniku odpustili in se ž njim po dolgem serdu spet spravili.

Svetega veselja se širi serce očetu in materi, kedar vidita svojega otroka v pobožni molitvi, kedar ga peljeta pervokrat v cerkev, kedar ga vidita pervokrat pristopiti k mizi Gospodovi in vzeti angelsko hrano, ali kedar slišita, da je njuni otrok blago delo doprinesel. Svetega veselja se raduje

cela soseska, ja cela dolina, kedar mladenč, ki se je ondi rodil in odrastel, v svoji materni cerkvi prvo sv. mašo poje. Od daleč privrejo ljudje se vdeležiti te svete dogodbe. Sveto veselje beremo na obličjih pobožnih kristjanov, kedar se obhajajo visoke skrivnosti našega odrešenja, imenitne godovne svete katoliške cerkve, kedar slišijo oznanovati nebeške resnice ali svete zgodbe. „Tvoja beseda mi je bila veselje in radovalo se je moje serce“ (Jerem.). Sveto veselje je pravo veselje, katerega nam nihče ne more odvzeti (Jan. 16), in nobeno drugo veselje se mu ne da primeriti (Sir. 30, 16). Sveto veselje je oserčevalo svete mučenike, da so v nar hujšem terpljenju stanovitni ostali in hvalne pesmi prepevali.

Sveti Francišek Asiški potuje nekdanj po zimi iz Peruže do sv. Marije angelske in samostanski brat Leon ga spremlja. Slabo vreme nju hudo nadleguje. Sveti Francišek pokliče svojega tovarša in mu reče: „Brat! dasiravno mali bratje po svoji svetosti lep izgled dajejo, vendar še ni v tem popolno veselje“. Čez nekaj časa ga spet kliče in govori: „Ko bi meniški brat znal angelske jezike govoriti . . . dobro si zapomni, da v tem še ni popolno veselje“. Kmali potem pa reče: „Ko bi znal še tako ginljivo pridigati, da bi vse nevernike spreobernel, vendar to še ni popolno veselje“. Ves začudjen vpraša Leon: „Oče za božji del te prosim, povej mi, v čem da je popolno veselje!“ Podučil ga tedaj sveti Francišek: „Kedar prideva do sv. Marije angeljske vsa mokra, zmrazena, vsa kalna od luže in stradana in terkava na vrata, vratar pa pride in naju vpraša: kdo sta? in mi dva porečeva: midva sva iz vaše srede, on pa ne odpre, ampak naju roti in nama vse zlo primerja in naju v snegu, mrazu in v lakoti pusti do terde noči; če vse te težave in zaničevanja voljno preterpiva in Boga hvaliva, vedi, da je to nar popolniše veselje“. Pobožno življenje, uči sv. Atanazi, je vir pravega veselja. O sveto veselje, kako malo ljudi te pozna in porajta! Veče število jih le po posvetnem veselovanju leta: od njih govorim v II. delu,

2. Posvetni ljudje po posvetnem veselju hrepenijo t. j. po takih rečeh, katere njih telesne počutke prijetno zanimajo: po petji, godbi, kratkočasnih veselicah, obednjah,

plesu, igri, pijančevanju itd. Ali se sme kristjan tudi posvetno veseliti? Ni zoper voljo božjo, da se kristjan včasih tudi posvetno veseli, le poslušajte, kako in kedaj!

Sam Jezus Kristus, ki se je malo pred štirideset dni in noči v puščavi postil, je s svojo materjo in svojimi učenci bil pri ženitovanju v Kani na Galilejskem in nas je s tim podučil, da kristjanu ni zabranjeno posvetno veselje. Tudi apost. Pavl v II. listu do Korinčanov opominja: „Veselimo se z veselimi“, in modri Sirah uči: „Veselje daja človeku dolgo življenje“ (Sir. 30, 13). Ni božja volja, da bi se človek vedno le trudil in težave nosil, in da bi se nikdar ne veselil svojega življenja; telesne moči potrebujejo počitka in okrepcanja, sicer oslabijo in poginejo, kakor lok, ki je vselej napet.

V vžijanju posvetnega veselja treba se je deržati naslednjih vodil: a) Iščimo le takšno veselje, ki je tudi pošteno in Boga ne žali. Če pojemo, prepevajmo le spodobne pesme, ne pa klafarskih in razujzdanih. Če se kratkočasimo, varujmo se slabe tovaršije in umazanih govorov. Ogibajte se veselice, ki so duši nevarne in nedolžnost morijo; somenjskih plesišč naj se skerbno ogibata poštenu mladenč, poštena deklica. Godci in vino zmotijo pamet in spridijo serce. Le maloktera plesavka odnese nepohujšano serce. Ponočno voglarenje, kvartanje in keglanje za visok denar, pijančevanje so dušnemu in hišnemu pokoju, dušni in hišni sreči nar pogubljevši prepad; oh koliko jih je v njem že konec vzelo! Gorjé kristjanu, ki le po takošnih veselicah hodi; kajti one boljši čut in vso ljubezen do Boga zadušijo. „Veseli se, ali varuj se greha“ (Sir. 32).

d) Veselimo se zmerno in o pravem času! Nezmernost je tudi v dobrem nevarna, v veselovanju je pa škodljiva, se nam rada pristudi in naše serca od Boga odvraca. Delaj o pravem času in veseluj se o svojem času, naj bo slehernemu zlato vodilo. „Veseli se mladenč v svoji mladosti in tvoje serce naj bo dobre volje v mladih dneh; ali vedi, da te bo Bog povsod pred svojo sodbo potegnil“ (Pred. 11, 9). Peti je kaj lepa reč, ker petje serce razveseljuje; ali o petkih in o sabotnih večerih, o kvatrah in o drugih prepovedanih časih prepevati je pregrešno. V kerčmo idi za potrebo, pa ne posedaj po kerčmah in ne pijančuj, dokler se doma delo za-

nemara in tvoja družina strada, tvoja hiša podera. Nekteri ljudje imajo veselje do lova, kar ni greh. Greh bi pa bilo, kar se sicer pogostokrat godí, če bi se božja služba zanemarala, in če bi namesto, da v cerkvi božjo službo poslušamo, po gorah in gozdh se plazili in prežili na zverí. Ne vozite se o nedeljnih jutrih, tudi ne o visokih godih po posvetnih veselicah, kajti svet je Gospodov dan in Gospod je pravičen. Popotnik pod senčnatem drevesom le nekaj časa počiva, potem pa gre spet svojo pot naprej, da doseže svoj cilj; uživajmo tudi mi posvetno veselje le zmerno in o pravem času.

c) Veselimo se le z dobrim namenom, Boga in večnosti ne pozabimo in za vžito veselje Bogu se zahvalimo. „Za vse to zahvali se Bogu, ki te je stvaril in te obdaroval z vsemi darovi“ (Sir. 32, 17). Neki dan se sveti Korl Boromej z nekterimi duhovnimi na bilardu razveseljuje. Hipoma pride enemu na misel in glasno reče: „Kaj bi storili, ko bi se nam oznanilo: V eni uri morate pred sodnika“. Eden je rekel, jes bi hitel in duhovne ure odmolil; drugi je djal: jes bi precej spovednika poiskal itd. Ko pa Karl pride na versto, smehljuje govori: Jes bi pa to igro na bilardu dokončal, ker sem jo s tim namenom začel, da bi Bogu dopadel in zares v tem hipu bi ne vedel kej Bogu prijetnega storiti. Tudi posvetno veselje Bogu dopade, če se z dobrim namenom vžije. Sv. Francišek Salezjan uči: „Ni pregrešno, po nedolžno se včasih veselovati, le zaljubiti se ne smemo v takšno veselje“.

S k l e p.

Preljubi kristjani! Vemo razločiti dvojno veselje: 1. je sveto veselje, ktero v duši izvira in se vnema na svetih božjih rečeh in dobrih delih in vse dušne moči z nedopovedljivim blaženim čutjem navdaja; 2. je posvetno veselje, ki le telesne počutke prijetno zanima. Pervo je više, zlahtnejše in kristjanu pristojniše; pa tudi drugega se sme kristjan vdeleževati, toda le pošteno, zmerno, o pravem času, z dobrim namenom, za vse pa naj bo hvaležen Bogu.

Sveto veselje le v čisti, pobožni duši cvetí: huda vest pa tudi posvetno veselje kalí; v svetem veselju okusimo že nekaj rajskega veselja, zatoorej se ga tudi duša nikdar ne na-

veliča; posvetno veselovanje se nam kmali pristudi, nezmerno uživano truplo slabí, pregrešno pa dušo morí. Sveto veselje nas oserčuje k pobožnemu življenju, k dobrim delom; posvetno veselje nam pa duha omoti in serce omlaci za božje reči. Sveto veselje nas za nebesa pripravlja, posvetno pregrešno veselovanje nam pot do pekla ravná. Keršanski bratje in sestre! dve poti ste pred nami, pot na desno nas pelje k svetemu in potem k večnemu veselju; pot na levo nam časnih veselic obilno ponuja, ali njeni konec je večno pogubljenje; hočemo pravo, stanovitno, neminljivo veselje, deržimo se na desno, ondi nas čaka veselje, kterega nam nihče ne more odvzeti.

Spomnimo se še Marije, ki je začetek našega veselja v življenji, v smerti in v večnosti. Pravo veselje nam je prinesla, ker nam je rodila Zvelicarja; veselje nam ohranjuje, ker je naša pomočnica; pravo veselje nam bo dopolnila, ker upamo, da nam bo večno zveličanje sprosilá. Oh, ne daj Marija, da bi v skušnjavah obnemagali, da bi v britkostih obupali; ampak oserčuj nas in oživljaj naše upanje, pripomagaj nam ono sveto veselje, ktero le iz čiste vesti in dobrega djanja izvira. O Marija, začetek našega veselja, vodi nas k večnemu veselju! Amen.

D o p i s i.

* Iz Celovca. Prav vesele glase slišimo v Celovec. Človek bi ne bil verjel, da so Slovenci toliko vneti za pravice naše sv. katoljske cerkve in slovenskega naroda. Od vseh krajev dobivljamo naročnikov, ki nam se lepo zahvaljujejo, da smo se lotili tudi tega težavnega dela. Res! ako Bog hoče, pojde nam srečno izpod rok. Da pa naši preljubi Slovenci še bolj vidijo, kterega pota se mislimo deržati, nate! tukaj naš obširni program:

Programm

der

„Stimmen aus Innerösterreich“.

Es ist noch nicht so lange her, als durch die Uneinigkeit der Völker die Freiheit der Völker zu Grunde ging. Die Freiheit ist jugendlich wieder erstanden darum thut Einigkeit der Völker jetzt

besonders noth. Also Friede und Eintracht unter den österreichischen Völkern durch gegenseitige Verständigung, Gerechtigkeit und Brüderlichkeit, durch thatsächliche Anerkennung und Verwirklichung aller Nationalitäten.

Zur Durchführung der Idee der Gleichberechtigung möchten auch die „Stimmen aus Innerösterreich“ ihr Schärfflein beitragen.

Darum Verständigung, Gerechtigkeit und Brüderlichkeit bezüglich der Nationalität und Sprache!

„Die Stimmen aus Innerösterreich“ werden einstehen für die allmähliche Einführung der slovenischen Sprache in Amt und Schule in slovenischen Gegenden: sie werden fordern die Kenntniss der slovenischen Sprache von Beamten in slovenischen und gemischten Stationen, so wie auch die Verlautbarung der Gesetze und Verordnungen in slovenischer Sprache; sie werden endlich für jede Landessprache am Landtage das natürliche und gesetzliche Recht des Gebrauches in Anspruch nehmen.

Ferners Verständigung, Gerechtigkeit und Brüderlichkeit in religiöser Beziehung!

„Die Stimmen aus Innerösterreich“ werden die religiösen Angelegenheiten vom Standpunkte der gesetzlich allen Religionsgesellschaften garantirten Gleichberechtigung behandeln. Fest der Ueberzeugung lebend, dass der Welt nur in der katholischen Lehre die Wahrheit gegeben ist, und dass nur aus einer im Katholizismus wurzelnden Wissenschaft die Neugestaltung der Welt, die Lösung der socialen Fragen, die wahre Freiheit und somit die Rettung der Gesellschaft hervorgehen kann; ferners fest überzeugt, dass diese grossen und herrlichen Thaten die katholische Kirche nur dann hervorzubringen im Stande ist, wenn sie sich im ungestörten Besitze der vollen Freiheit befindet, werden die „Stimmen“ die freie Kirche im freien Staate befürworten,

Endlich Verständigung, Gerechtigkeit und Brüderlichkeit hinsichtlich der politischen Freiheit!

Die „Stimmen aus Innerösterreich“ werden für ein einziges und starkes, zugleich aber auch freies und den historischen und nationalen Rechten die möglichste Rechnung tragendes Oesterreich mit Entschiedenheit und Energie einstehen. Oesterreich steht nun in der Reihe der konstitutionellen Staaten; darum werden die „Stimmen“ dahin zu wirken trachten, dass in unserm grossen Vaterlande durch eine besonnene, stetig fortschreitende Entwicklung der gegebenen Verhältnisse Alles dasjenige verwirklicht werde, was zum Begriffe eines wahrhaft konstitutionellen Staates nothwendig gehört; z. B. Dezentralisation der Verwaltung, Selbstregierung der Provinzen in ihren Landesangelegenheiten, Selbstverwaltung der Gemeinden. Dabei sei der Centralgewalt all' dasjenige zugewiesen, was zur Einheit und Stärke des Staates unumgänglich erfordert wird, wie z. B. Centralisation der

allgemeinen und der eigentlichen politischen Gesetzgebung über Gleichberechtigung der Nationalitäten und Religionsbekenntnisse, über die Verantwortlichkeit der Reichsregierungsorgane, über persönliche Freiheit, Vereinsrecht, Pressfreiheit u. dgl., ferner Centralisation der Machtmittel der innern und äussern Politik der Gesamtmonarchie, endlich der Finanzen, des Heeres und der auswärtigen Angelegenheiten.

Diess ist in Kürze unser Programm: es gibt der Nationalität, der Kirche und der Freiheit das jeder Gebührende und die festeste Bürgschaft für die Kraft und Grösse des österreichischen Staates, wie auch für die Freiheit und Wohlfahrt der österreichischen Völker.

Nie werden wir in fremde Rechte anmassend eingreifen, nie anständige und gegründete Widerreden vornehm übersehen; — wohl aber werden wir mit scharfen Blicken unsere Rechte bewachen und jeden Eingriff in dieselben mit aller Kraft abweisen.

Diess unser Ziel, dessen Erreichen wir uns mit allem Ernste und aller Ausdauer, deren wir nur immer fähig sind, widmen werden; dazu bitten wir Alle um gütige Unterstützung zur Zierde und zum Wohle Oesterreichs, wie nicht minder zur Zierde und zum Wohle Kärntens.

Klagenfurt den 15. Juni 1861.

Andreas Einspieler.

* Iz Nemškega kje?*) 4 gld. Vam pošljem z prošnjo, da bi 2 gld. 50 kr. kot naročnino na prihodne „Stimmen aus Innerösterreich za se obdržati, ostalih 1 gld. 50 kr. pa g. Janežiču za Glasnik oddati blagovolili. Blizo da je to posledno pismice, ktero Vam še iz med živih pošljem. V večnosti si ne bomo pisali več, ampak duševno se gledali in pogovarjali. Bog me je zdaj scer po dolgo-trajnem kašljanju in plujanju kašla oprostil, ali oslabljen sem tako, da izvan postelje biti, in na nogah stati celo ne morem in zeleni gosti plunec še zmiraj obilno izkrhujem. Prihodno jesen me bode milostljivi Bog prej ko ne k sebi poklical, ker mi bo pljuč za dihati zmanjkalo. Vi pa borite se v božjem imenu še zanaprej ko dozday za pravice in omiko našega roda. Tudi zato se imate tamkaj obilno plačila nadjati. Če slišite ali berete, da sem že umerl, tedaj se potrudite moje vse slavjanske knjige do sebe dobiti, ktere bom v mojem

*) Dobili smo milo to pismice od svojega rojaka, dobrega prijatla in iskrenega Slovenca. Nemila osoda ga je peljala med Nemce, pa tudi tam bije njegovo serce le rojakom Slovencom še zdaj, kakor je bilo nekday v Celovcu. Dolgo že boleha, pa vendar preljube domovine svoje ne pozabi, živi in dela in moli za Slovence. Bog Te bo, kakor pišeš, skoraj k sebi poklical, Tvoje kosti ne bojo počivale na slovenski zemlji — pa ostal bo Tvoj spomin vedno pri Slovencih: Pesmi Tvoje Te bojo pele, sostavki Tvoji Te bojo oznanovali, knjige Tvoje bojo govorile od Tebe in budile mladino slovensko. Z Bogom toraj — v boljše deželi se vidimo spet! Do tod pa moli pri Bogu za nas svoje rojake — Slovence!! (Vredništvo.)

slednjem poročilu za celovsko gimnazialno mladež Vam v razdelitvo izročil, ker jih od redovnikov noben porabiti ne more.

Ni migljej časa v mojem življenju, da bi jas na Vas Slovence ne mislil; vender Bog je tako vredil, in Njegova volja naj se zgodi. Vam in vsem Slovencom se priporočim do srečanja v tistem svetu, kjer bo vse očito, kar je tukaj skrito od

Vašega prijatla

J — H — k.

* A. H. Kapla pri Dravi 27. júnija. Danes ob osmih so v cerkvi sv. Ceno-ta v Kapli učitelji obhajali obletnico po le prezgodaj nam zamerlem p. n. šolskem svetovavcu Simonu Rudmašu. S tim, da rajnemu še v grobu svojo hvalo skazujejo, mu naj lepši keršanski spominek stavijo, in zravno tudi sami sebe počasté. Razun dveh so bili čast. gosp. učitelji iz cele podrožne dekanije nasoci pri biljah in sv. mašah. Černo petno mašo so sami dekan čast. gospod Čuden Matevž služili. Ganljivo je bilo gledati učence in učenke prazno oblečene, ki so po sred cerkve v lepem redu stali, in prižgane svečice v svojih nedolžnih rokah držali. Kakor lučice gorečih svečic, so tudi njih molitve in zdihleji puhteli proti nebesom za svojega preskerbnega šolskega očeta, kterega geslo so zmirom bile besede Gospodove: „Najte malim k meni priti, kajti njih je nebeško kraljestvo!“ Po dokončanih opravilih so bili vsi g. učitelji povabljeni na južino pri gosp. dekanu, in se vé da se je pri tej priložnosti o marsikteri reči razgovarjalo. Da bi pokojnega gospoda sam ne bil dobro poznal, iz teh pogovorov bi bil zvedel, da so bili rajni Šimon skoz in skoz skušen šolsk mož — pravi šolski oča. Njih malo manj kot 40letno se pečanje s šolami, jih je živo prepričalo, da se le v maternem jeziku zamore prava izobrazba dognati — vsako drugačno početje se pravi prazno slamo mlatiti, toraj niso nikdar hotli se poprijeti načela onih gospodov, kateri mislijo, naj bi slovenska ljudska šola samo zato bila, da bi otročiči se učili komplimente rezati, kisdihant rekati, in si še nekoliko drugih nemških besed (menda kot podlago edine zvečičavne civilisacie in kulture) v svojo torbico naberati. O, sem veselo zaklical in še zdaj kličem: Čast in slava onim učenikom, kateri se pri učenju slovenske mladeži obnašajo po navodilu rajnega Rudmaša! Kakor naravno Drava proti izhodu teče, ravno tako naravno in pametno je tudi njih ravnanje. Sramoto in gerdobo pa onim izdajavnim kukavicam, ki so nekdaj morde preveč kričali in se lizali, potem pa, ko je drugačni veter potegnil, tudi berž svoj plajš zasukali. Gnusna mi je tica, ki sama svoje gnezdo osmradije, še bolj se mi pa gabi do človeka, ki sam svoj narod osramotuje in izdaja. Rad zahajam k Dravi in gledam njene silne valove. Lejte, pravim pogostoma svojim prijatom, lejte ti silno se poganjoči valovi so naši veledušni rodoljubi. Valovi so češče kot svitli, le kalni in motni od persti, ktero seboj dervijo. Tudi naši rodoljubi zadenejo na mnogo smetja

in ostudnosti, ktere si prizadevajo odpraviti. In plačilo za to je, če nikar očitno preganjanje, k manjšemu vsaj zasramovanje in zaničevanje od tujcev in poptujčenih — da kratko povem: prej si upam prešteti pesek na bregovih in prodih Drave, kot pa naspočitati tužnosti in grenkosti, ki jih okuša rodoljubna duša. Pa vendar če bo vsak nekoliko izobražen Slovenec po svoji zmožnosti zbujal duh narodni, se smemo nadjati vkljub vsem zopernostim bolje prihodnosti. Saj mora na zadnje vendar le pravica zmagati, toda vojska še bo huda, toraj ne deržimo rok križem, temuč delajmo v duhu rajnega Rudmaša in po geslu stvarnika jugoslavenske akademije: „sve za vëru in domovinu“ in zmaga bo naša.

* Iz Gorice. Nemila smert nam je zopet dva duhovnika pobrala, in število dušnih pastirjev pri nas je vedno manjše, ker jih je le malo, skoraj vsako leto manj, ki se izšolajo, izpraznjene mesta nadopolniti. Umerl je g. Primož Sbogar v Kožbani, in ne zdavno zopet g. Matevž Leskovic na Ternovem blizo Kobarida. Pervi v 56. drugi je bil v 60. letu svoje starosti. Posebnega omenjenja je vredno to, da je rajniki g. Leskovic Goriški mladenšnici (seminarium puero-rum) v svoji oporoki zapustil, kakor za gotovo slišim, tri sto goldinarjev, izgled, ki naj bi ga posnemali, (kar tudi upamo, da se bo zgodilo) tudi drugi duhovni gospodje, zato da se mlademu zavodu, ki mnogo obeta, hitrej dobro na noge pomaga.

Dne 22. junija ob osmi zjutrej smo zopet tu v Gorici pokopali mnogozaslužnega gospoda, častnega korarja Goriške stolne cerkve, in profesorja cerkvene zgodovine in cerkvenega prava, hočem reči, gospoda Jakoba Stibiel-a, ki je v četrtek, 20. dan ravno tega mesca ob treh popoldne naglem umerl. 26. dan mesca aprila je ravno 66 let svoje starosti dokončal, bil je duhovnik od majnika 1818. leta sem. Naj pred je bil kooperator v farni cerkvi pri sv. Ignaciju v Gorici, potem kaplan in dušni pastir v svojem rojstnem kraji na Planini (Ipavski); zakaj rajniki je iz Dolenj doma, ki spada pod Planino; in v letu 1819 je bil od rajncega nepozabljivega Goriškega škofa Jožefa Walland-a v to službo poklican, v kateri je do poslednega dihleja — do svoje smerti ostal. Bil je toraj profesor v Goriški duhovšnici celih 42 let. Kar je duhovnikov v Goriški škofiji, kar jih je v Teržaški, Kerški (Veglia) in Poreški (Parenzo), so vsi, s prav malo izjemki, bili učenci rajncega, med kterimi vidimo tudi dva škofa, Teržaškega namreč in Poreškega. Mislim sem si zatorej, da mnogim služim, ako v Vašem Prijatlu svetu obnaznanim njegovo smert, tim bolj, ker dobro vem, da ga je tudi marsikteri iz drugih krajev razun omenjenih dobro poznal. Ravno zavoljo tega mi tudi ni treba naštevati mnogih zaslug rajnega g. Jakoba, ker so vsem dovolj znane, in samo to v kratkem omenim, da v svoji oporoki, ali kakor sploh pravimo, v svojem testamentu tudi duhovšnice in mladenšnice ni pozabil. Bog mu daj večni mir in pokoj! Blage duše rajncega gotovo ne bomo tak hitro pozabili.

* Iz Goriškega. Naš deželni zbor v Gorici obeta slovenščini na Goriškem dobrega uspeha, kajti viditi je, da pravični možje prispoznajo enakopravnost narodnosti in jezikov; se vé da nekterim se je čudno zdelo, ko je naš slavni domorodec F. J. Kaffol ondi dvakrat v slovenskem jeziku govoriti jel, češ, da ga ne razumejo, pa ko jim je na laško pristavil zapopadek svojih besedi, so se vpokojili, in obstali, da mu ne morejo prepovedati maternega milega jezika. Svest rečem, da od mož, ki v našem zboru sede, smemo za slovenščino veliko pričakovati, morebiti več kakor se bo v drugih zborih, kjer sami Slovenci sedé, godilo; samo poslušavci so v Gorici nekoliko prenapeti lahoni, obedvakrat so nevoljo kazali, dokler jih ni g. Kaffol zadnibart prav po domače okregal. Po tem so molčali.

Lepo se je za našo reč potegnil gospod dr. Doljak, namestnik deželnega glavarja. H koncu je rekel, da v zboru se ne govori samo za poslance, marveč tudi za poslušavce, in med njimi utegne biti kak slovenec, ktereга bo serčno veselilo slovenski jezik tukaj slišati in razumeti predmet posvetovanja. To je vse veselo, — pa nam Slovencom cveti le malo rožic, več nam raste ternja; zatoraj poslušajte! Za gotovo zvem, da so zaderge g. Kaffolla z deželnim zborom tako nemile, da mu je volja pred ko mogoče odstopiti. Ne vjema se poslanstvo z duhovstvom, in sadaj naš zagovornik prav očevidno spozna, da mi Slovenci svoje nasprotnike iz našega naroda dobivamo.

* Od sv. Benedikta v slovenskih goricah. G. K. V naši tihí samotni dolini stoji ena nar starejših cerkev na malem Štajeru, leta 853 postavljena in sv. Benediktu posvečena. Farmani te stare fare, ktera šteje 2345 duš, so tako srečni bili, 23. in 24. vel. travna svojega višega pastirja, milostivnega knezoškofa Antona Martina v svoji sredini imeti, kateri so prišli, veliki oltar posvečevat, stanje cerkve in cerkvenih reči kanonsko spregledavat in zakrament sv. birne delit. Če smo ravno le kratko popred veselo novico Jihovega prihoda dobili, je pa vse si prizadevalo, ta kratek čas, kolikor je bilo mogoče, se pripravljati na Jih slovesni sprejem. Na meji fare je bil oblok s nadpisom: BeneDIČka ČreDa pozDraVLJa ponlžno pastlrJa In očeta. Blizo cerkve je stal spet oblok v gotičkem izrazu, iz vejice spleten, s cvetlicami lepo okinčan; na verhuncu so se majale zastave z narodnimi slovenskimi, štajerskimi in avstrijskimi barvami, s nadpisom: SLaVa, bLagor, VIsoka Čast InV pohLeVna zahVaLa knezV-škofV, VlkšIMV pastlrV našlh dVš.

Tu so čakali duhovniki in velika množica farmanov. Kadar zvonovi zapojejo v znamenje, da ljubljeni viši pastir se bližajo, smo bili vsi veselo ginjeni, in ko jih zagledamo, z velikim veseljem in spoštovanjem in lepim cerkvenim petjem Jih pozdravimo in klečé blagoslov prejmemo. Den sv. birne je bil za celo faro veliki praznik. Cerkva je bila natlačena, in kadar slišijo verne ovčice iz ust svojega višega pastirja izverstni mili glas slovenski, ki jih prijazno opominja,

naj stanovitni ostanajo v veri in v dobrem, naj se vstavlja vsem napadom spačenega sveta, kadar so slišali, kako jih knezoškof pohvalijo, da imajo cerkvo lepo uredjeno in ozaljšano, da so v keršanskem nauku dobro poučeni, in da jihovega lepega zaderžanja kerstne bukve pričajo, so vsi od minljivih besed svojega ljubljenege višega pastirja v sercu ginjeni in slojze se vlevajo po jih licih; zakaj take sreče še tu nihče ne spominja, slišati dragi glas maternega jezika iz ust knezoškofa. Zato pa bo toti den pri vseh vedno v spominu ostal.

Duhovske zadeve.

* Kerška škofija: Č. g. Kazda Alojz gre za provizorja v Dropolje. Umerl je Fr. Josef Pfnier, jezuitarski kleriker v št. Andrašu.

* Goriška nadškofija: V. č. g. Andrej Mrak, dozdejni dekan v Graški, je izvoljen fajmošter pri sv. Vidu in Modestu na Plazutti v Gorici; čast. g. Blaž Budin, bivši duh. pomočnik v Gargarju, pride kot eksposit v Zapotok; č. g. Ant. Markolini je začasno penzioniran; v. č. g. dr. Jan. Hrast uči začasno cerkveno pravo in povestnico; v. č. g. dr. Alojz Zorn, pa glavno dogmatiko. — Umerla sta v. č. g. Stibič, častni kanonik, bivši profesor cerkvenega prava in povestnice 42 let, star 66 let; — č. g. Matevž Leskovic, kurat v Ternovem bovške dekanije. R. I. P.!

* Ljubljanska škofija: Č. g. Stermolé Fr. gre za lokalista v Kokro, č. g. Levičnik Fr. za farnega vikarja v Prežganji, in č. g. Rome Jan. za kaplana na Kerko. Umerl je č. g. Šoklič Gašper, fajmošter v Breznici, in Lukanc Jak, fajm. v Kovoru. R. I. P.

Družbino oznanilo.

* Danes — 12. julija — je spomin našega patrona sv. Mohora. Danes in celo osmino darujejo ssv. maše vsi mašniki, ki so pristopili k našej družbi. Vseh družnikov je danes 1389 in med njimi naj več duhovnikov. Koliko ssv. maš so naši družniki — živi in mrtvi — deležni postali! Tudi jih je veliko sv. spoved opravilo in pristopilo k božjej mizi. Vsi ti so še tudi prejeli popolnoma odpustek. Glejte, ljubi Slovenci! koliko dušnega dobička za mali darček, ki ga polagate na oltar mile Slovenije; po verhu pa še dobivljate družbene knjige, ki ljudem močno dopadejo. Le koj delajmo, da se naša družba od dne do dne bolj in bolj razširja. Sv. Mohor prosi Boga za nas!

Kdor je volje pristopiti za l. 1860 dobi še vse knjige. — Hitro se odpravijo družbine knjige vsem, ki se oglasijo. —

* Darovi za rajn. Hermeterja spominek. G. Oberlerchner, kapl. na zgorn. Korošk. 2 fl.; g. K. Simandl, kapl. v Pliberci 2 fl.; g. J. Leskovar, kapl. v Pliberci 2 fl.; g. S. Muden, provizor 3 fl.; g. T. Mraz, kapl. v Libeličah 1 fl.; g. L. Potočnik, kapl. v Bistrici 1 fl.; g. L. Ferènik, kapl. v Celovci 1 fl.; g. K. Dürnwirth, špiritual v Celovci 2 fl.; — vkup 14 fl.

Bog plati blagodušnim darivcom, kakor bo tudi rajni naš prijatelj Blaže za nje prosil in jim jih usmiljenje povernil. K. K.